

YHTEENVETO: Keskeisimmät toimintaympäristön ilmiöt

Väestö

Maankäyttö, rakentaminen ja asuminen

Yritykset, työpaikat, työllisyys

Kaupungin talous

Hyvinvointi Espoossa

Kestävän kehityksen edistäminen Espoossa

Ympäristönsuojelu Espoossa

Palvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan palvelut

Kasvun ja oppimisen toimialan palvelut

Elinvoima: elinkeino ja työllisyys, kulttuuri, liikunta ja urheilu

Kaupungin henkilöstö

Espoon kansainvälinen toiminta

Väestö

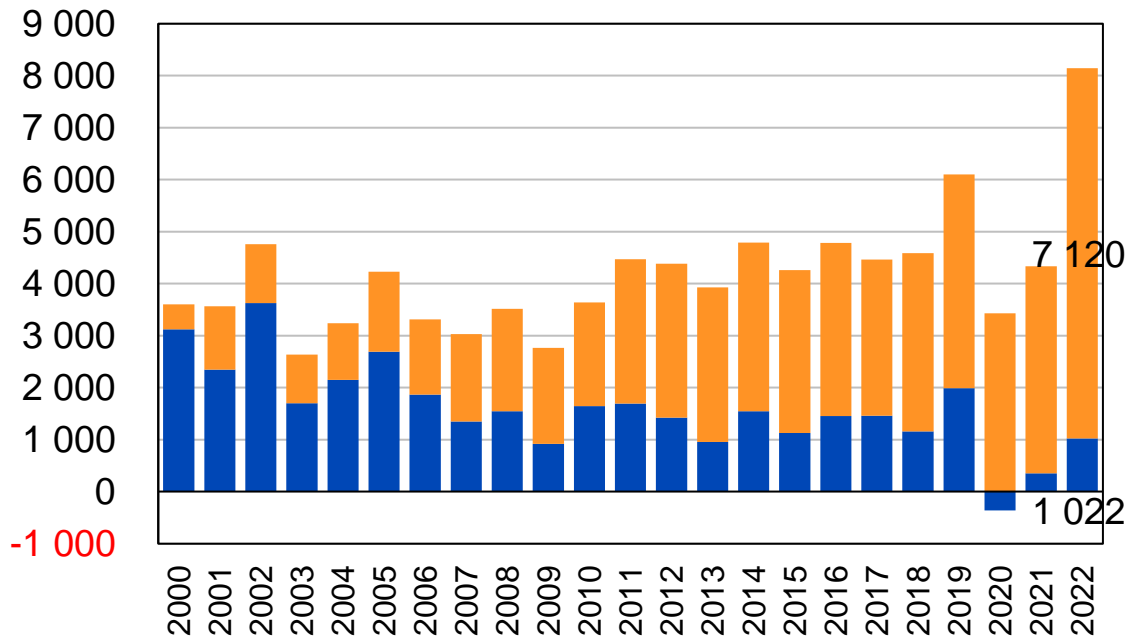
[Takaisin alkuun](#)

Espoon väkiluku oli 305 274 asukasta vuoden 2022 lopussa

Vuonna 2022 väestö kasvoi ennätyselliset 8 142 henkeä eli 2,7 prosenttia. Vieraskielinen väestö kasvaa enemmän kuin kotimaankielinen, vuonna 2022 väestönkasvusta 87,4 prosenttia oli vieraskielistä.

Nettomuutto on viime vuosina ollut merkittävämpi tekijä väestönkasvussa kuin luonnollinen väestönlisäys. Vuonna 2022 nettomaahanmuutto oli suurempi kuin kertaakaan aikaisemmin. Muuttovoittoa tuli myös Suomen muista kunnista.

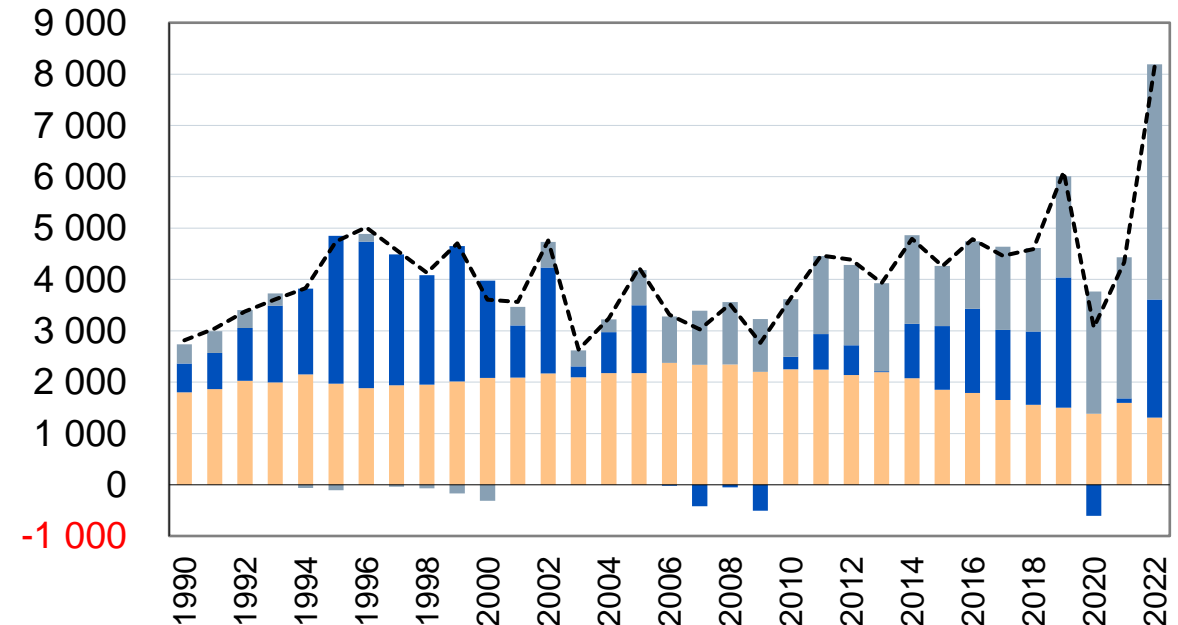
Espoon väestönkasvu äidinkielen mukaan vuosina 2000–2022

■ Kotimaankieliset
■ Vieraskieliset

Lähde: Tilastokeskus

Espoon väestönkasvu osatekijöittäin vuosina 1990–2022

■ Nettomaahanmuutto
■ Kuntien välinen nettomuutto
■ Luonnollinen väestönlisäys
----- Väestönmuutos (sisältäen väkiluvun korjauksen)

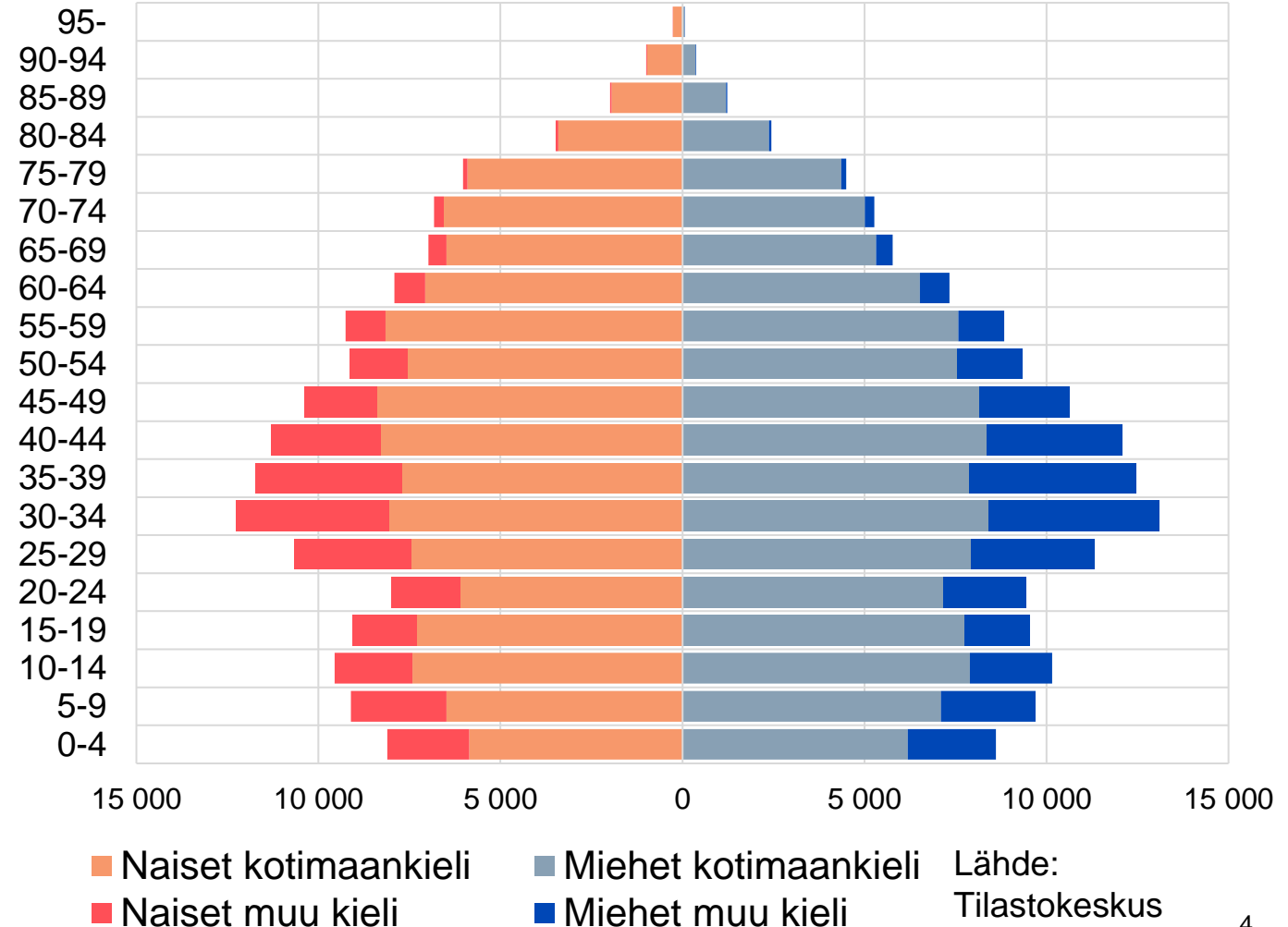
Lähde:
Tilastokeskus

Espoolaisista 22 prosenttia oli vieraskielisiä vuoden 2022 lopussa, vieraskielinen väestö painottuu työikäisiin ja lapsiin

Ikäryhmä	Kotimaankielinen väestö 31.12.2022 Ikm (% ikäryhmästä)	Vieraskielinen väestö 31.12.2022 Ikm (% ikäryhmästä)
Lapset (0–17-v.)	50 180 (75,3 %)	16 485 (24,7 %)
Nuoret (18–24-v.)	19 092 (77,5 %)	5 543 (22,5 %)
Työikäiset (25–64-v.)	125 068 (74,6 %)	42 676 (25,4 %)
Ikääntyneet 65+	44 204 (95,6 %)	2 026 (4,4 %)
75+	20 840 (97,5 %)	530 (2,5 %)
85+	4 795 (97,5 %)	120 (2,4 %)
Yhteensä	238 544 (78,1 %)	66 730 (21,9 %)

Espoon väestö iän, sukupuolen ja äidinkielen mukaan
31.12.2022

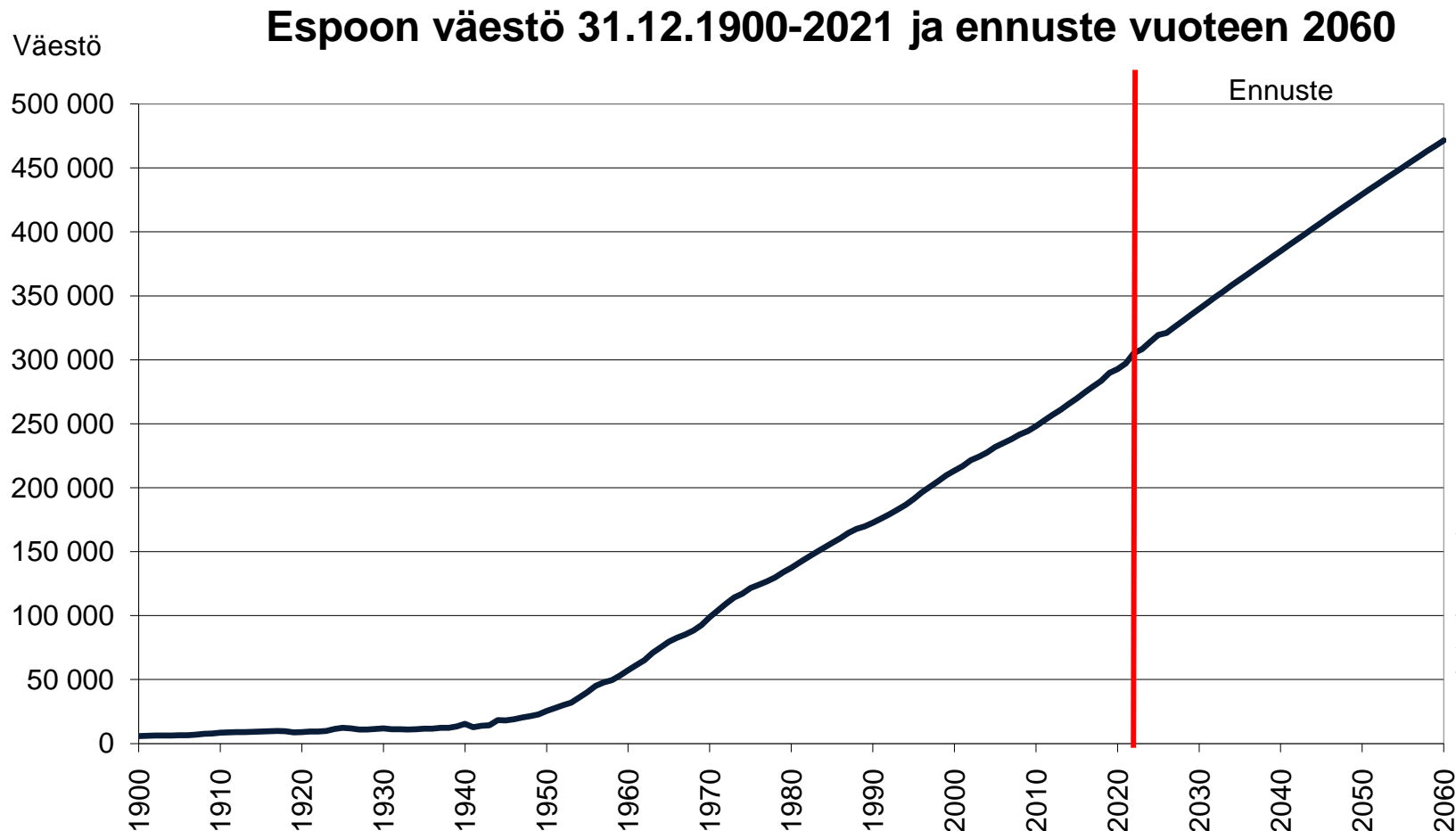

Espoon väestönkasvu alkoi 1950-luvulla ja jatkuu tulevaisuudessa. Vuonna 2060 Espoossa on 472 000 asukasta.

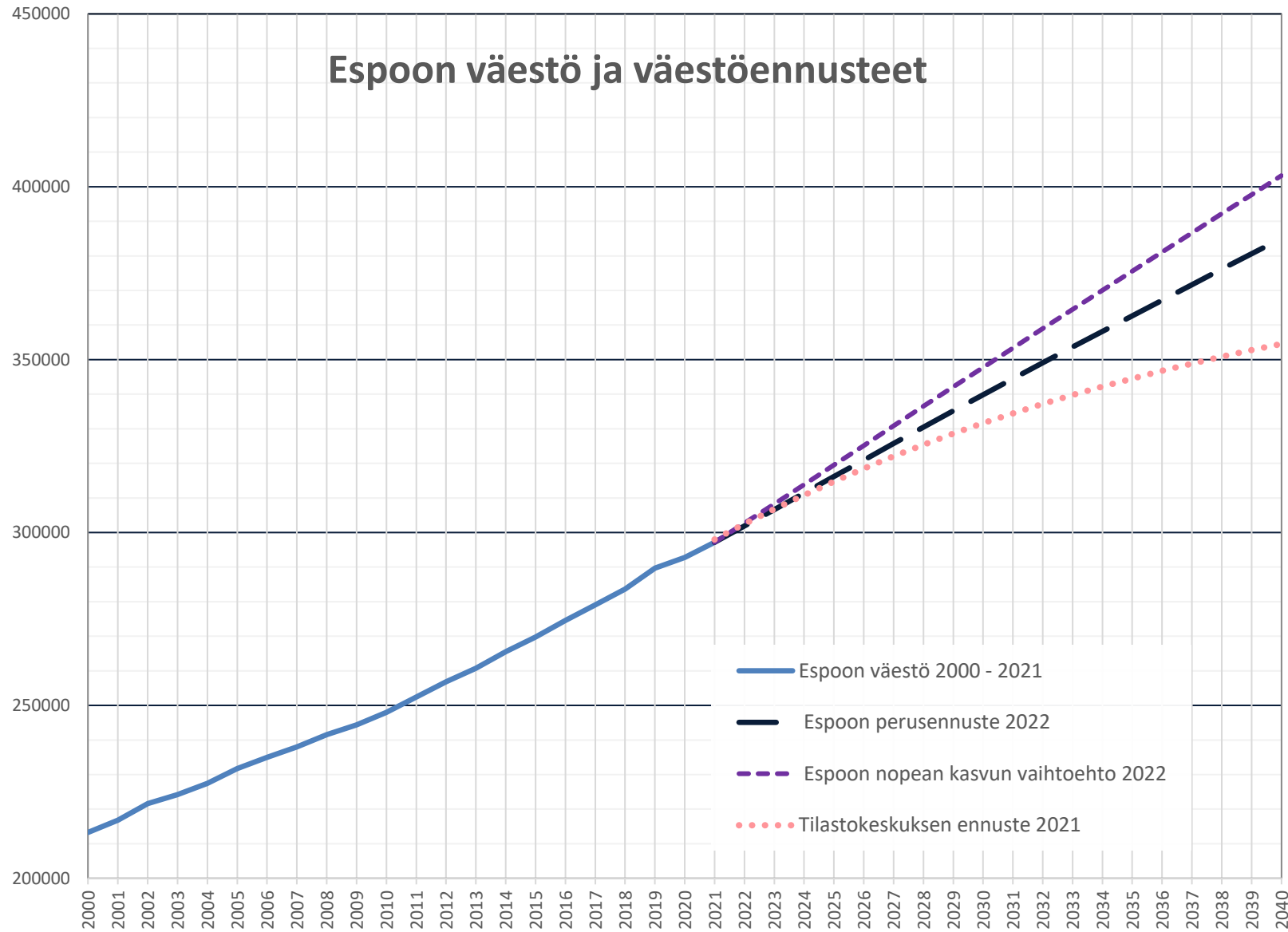

Espoon väestönkasvu

Vuosina	Asukasta
1900-2022	299 400
2023-2060	166 300
1900-2000	204 000
1950-2022	277 400

Espeen väestö ja väestöennusteet

Espeen toteutunut väestö

- 31.12.2000-2021

Väestöennusteet 2022 - 2040:

- Espoon vuonna 2022 laadittu perusvaihtoehto-projektio, vuodet 2022-2040
- Espoon nopean kasvun vuonna 2022 laadittu vaihtoehtoinen ennuste vuosille 2022-2040 pitkästä ennusteesta,
- Tilastokeskuksen vuonna 2021 laadittu ennuste vuosille 2021-2040

Väestöllinen huoltosuhde:

Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien määrä 100 työkäistä (15-64-vuotiasta) kohden.

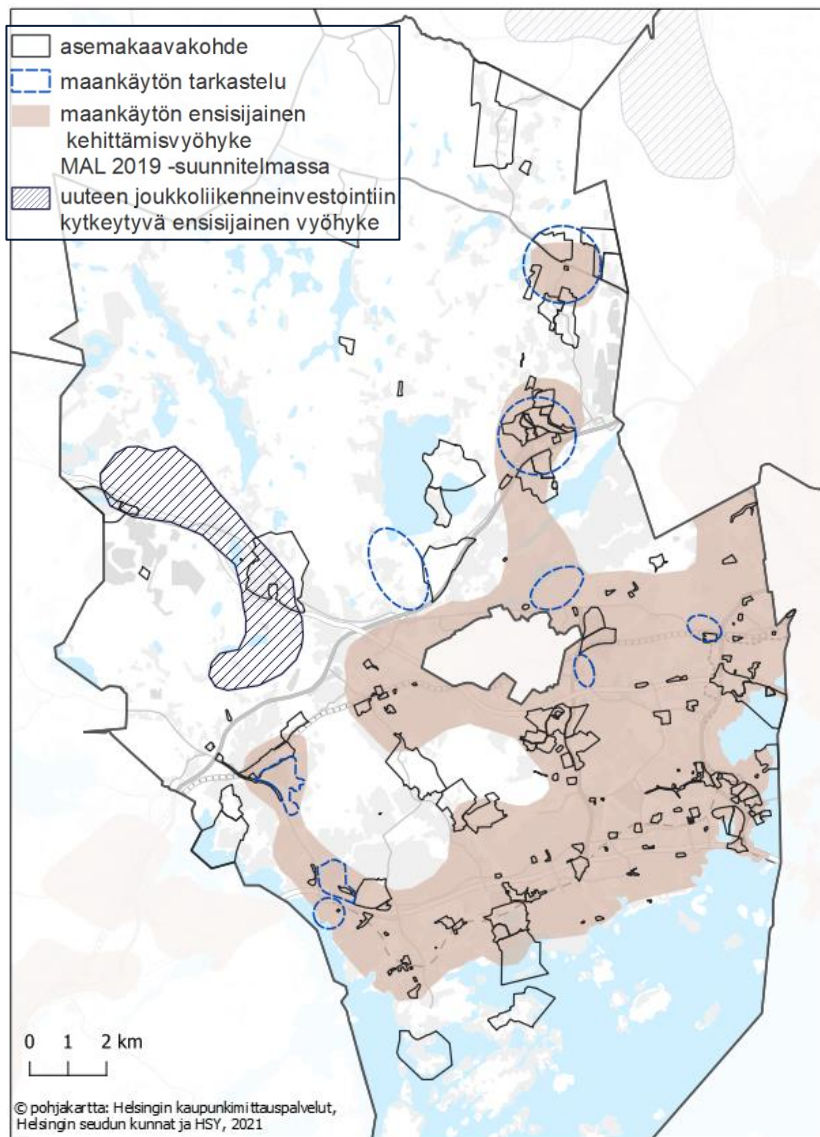
Väestöllinen huoltosuhde	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Koko Maa	51,6	52,9	54,3	55,8	57,1	58,2	59,1	60,1	60,8	61,4	61,9	62,4
Espoo	44,9	46,1	47,2	48,4	49,5	50,2	50,7	51,1	51,4	50,9	51,0	50,7
Koko maa kantaväestö	52,9	54,4	56,0	57,7	59,2	60,6	61,7	62,9	63,8	64,5	65,3	66,0
Koko maa vieraskieliset	26,9	27,0	27,4	27,7	28,2	28,7	29,0	29,8	30,4	30,7	31,1	30,7
Espoo kantaväestö	46,8	48,2	49,8	51,3	52,7	53,8	54,5	55,1	55,5	55,4	55,8	55,9
Espoo vieraskieliset	29,1	29,5	29,7	30,2	31,5	31,8	32,4	33,2	34,1	33,7	33,7	33,1

- Ilman vieraskielistä väestöä koko maan kantaväestön väestöllinen huoltosuhde olisi 3,6 henkilöä korkeampi kuin koko väestön huoltosuhde vuonna 2021
- Vastaava ero on Espoossa suurempi 5,2 henkilöä
- Vieraskielinen väestö on nuorempaa kuin kantaväestö ja siten parantaa väestöllistä huoltosuhdetta

Maankäyttö, rakentaminen ja asuminen

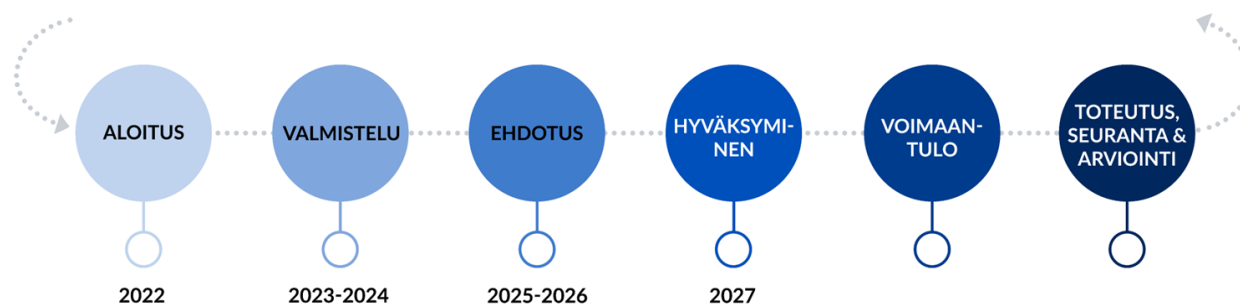
[Takaisin alkuun](#)

Koko kaupungin yleiskaavatyö käynnistyi

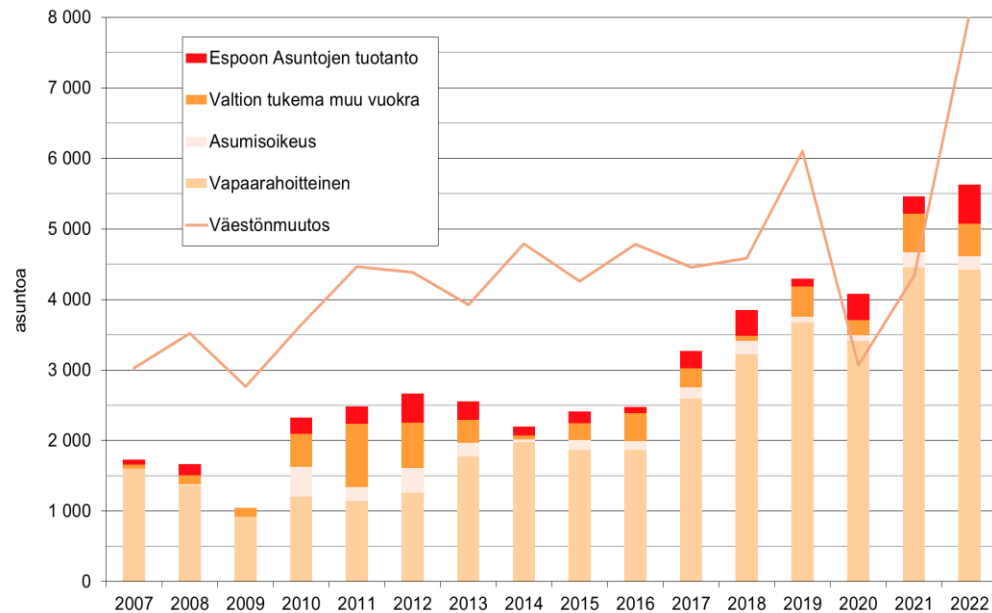
- Koko kaupunkia koskeva yleiskaavatyö on käynnissä. Kaavaluonnos valmistellaan päätöskäsittelyyn 2024.
- Asemakaavoituksen painopiste on keskustojen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa erityisesti länsimetron, kaupunkiradan ja Raide-Jokerin ympäristössä.
- Kerrostalovarannon määrä on kasvanut viime vuosina. MAL-sopimuksen asuntokaavoitustavoitteesta vuosille 2020-2023 oli vuodenvaiheessa 2022-23 koossa 95 % (1 136 000 k-m²).

Yleiskaava 2060 aikataulu

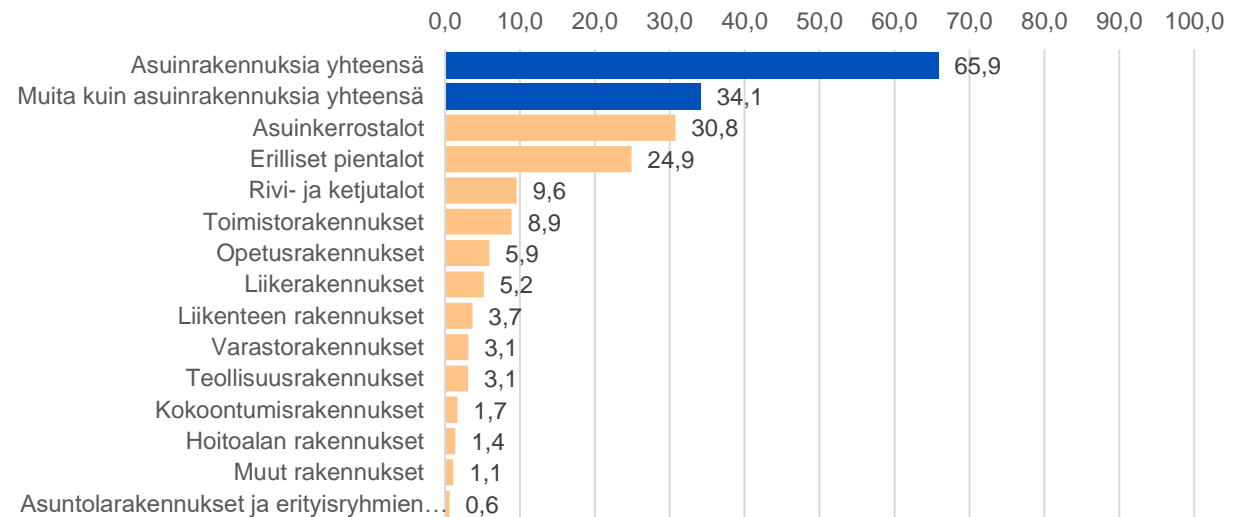

Vuonna 2022 Espooseen valmistui 5625 asuntoa. Vaparaahoitteisen tuotannon osuus oli 79 %.

Espoon rakennuskannasta 66 % on asuinrakennuksia kerrospinta-alasta laskettuna.

Espoon rakennuskannan jakautuminen eri käyttötarkoituksiin 31.12.2020 (osuus % rakennuskannan kerrospinta-alasta)

Talotyyppi	Valmistumisvuosi												Kaikki yhteensä		Keskiarvo/vuosi
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2023-2032	%		
KERR	4600	4642	4093	3253	4134	4900	4661	4560	3794	3880	2605	40522	85,8	4052	
RIVI	300	334	73	202	262	296	207	197	207	212	93	2083	4,4	208	
OMA	725	574	450	450	450	450	450	450	450	450	450	4624	9,8	462	
Pientalot yhteensä	1025	908	523	652	712	746	657	647	657	662	543	6707	14,2	671	
Kaikki yhteensä	5625	5550	4616	3905	4846	5646	5318	5207	4451	4542	3148	47229		4723	

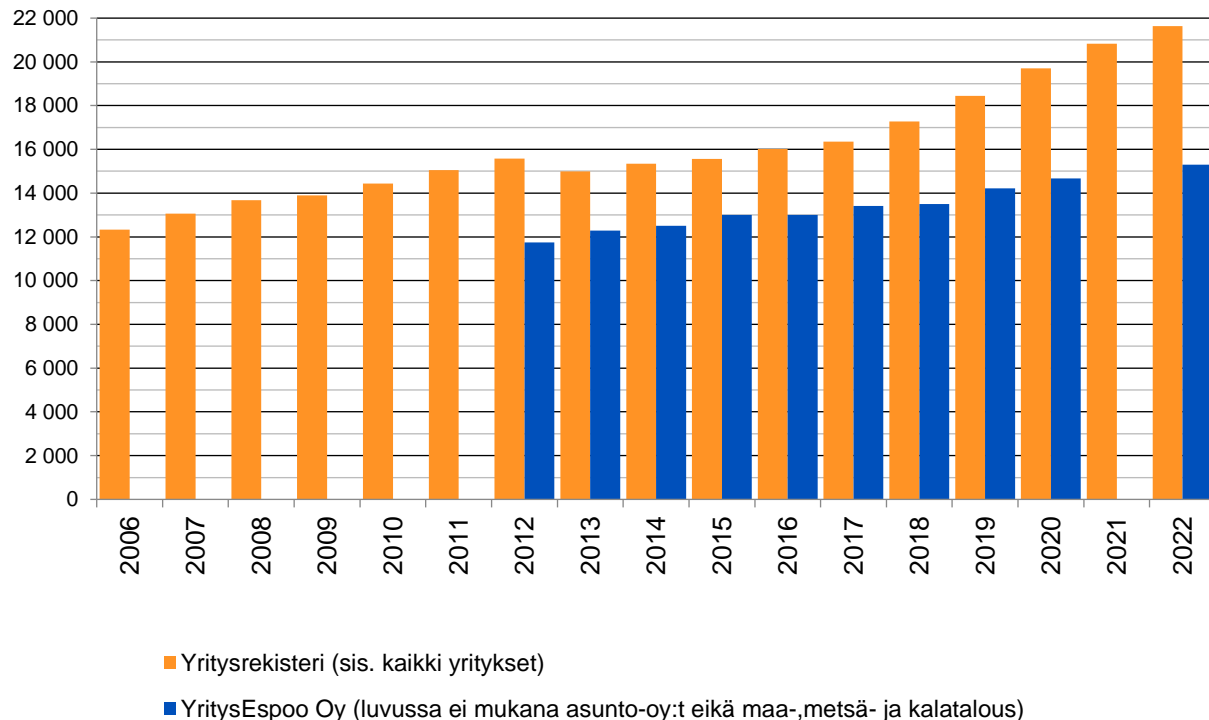
Yritykset, työpaikat, työllisyys

[Takaisin alkuun](#)

Yritysten määrä kasvussa, työpaikkaomavaraisuus pysynyt viime vuosina suunnilleen samoissa lukemissa

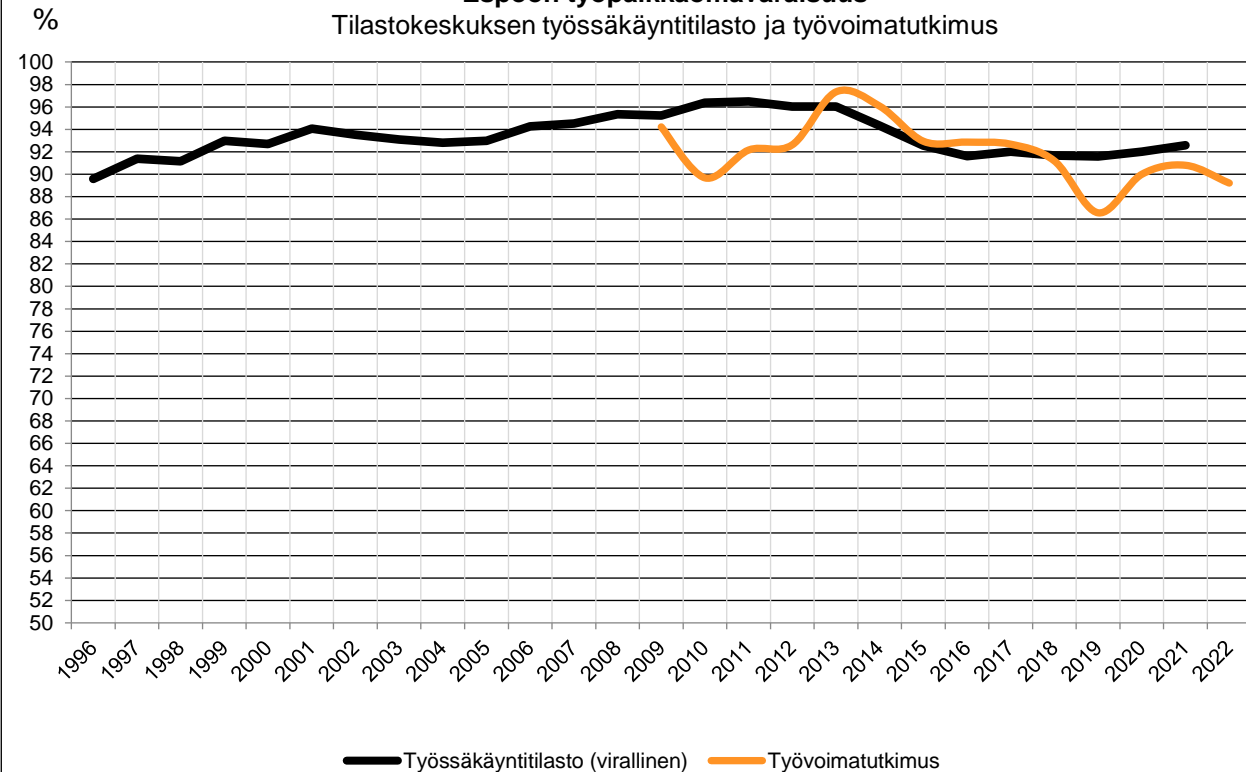
- Yritysrekisterin mukaan Espoossa oli noin 21 600 yritystä vuonna 2022. Luvussa on mukana kaikki yrityksiksi rekisteröidyt, mm. asunto-osakeyhtiöt ja ”pöytälaatikkoyritykset”.
- Asunto-oy:t sekä maa-, metsä ja kalatalous pois lukien yrityksiä oli vuonna 2022 noin 15 300, näistä n. 10 000 antaa vähintään yhdelle henkilölle vähintään puolipäiväisen toimeentulon (YritysEspoo Oy:n tieto).
- **Työpaikkaomavaraisuus oli 92,6 % vuonna 2021 (tuorein virallinen luku)**
- Työvoimatutkimuksen mukaan työpaikkaomavaraisuus oli 89 % vuonna 2022 (luvussa huomattava virhemarginaali).

Espeen yritysanta v. 2005-2022

Espeen työpaikkaomavaraisuus

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto ja työvoimatutkimus

Yritystyöpaikkojen määrän kasvu Espoossa jatkui vuoden 2023 alkupuolella

Tilastokeskuksen Suhdannepalvelun estimoima yritysten työpaikkamäärä Espoossa oli loivassa laskusuunnassa vuosina 2019-2020, mutta kääntyi hienoiseen nousuun vuonna 2021. Vuoden 2023 alkupuolella yritystyöpaikkojen estimoitu määrä kasvoi muutamalla tuhannella vuodesta 2022.

Tammi-toukokuussa 2023 oli yritystyöpaikkoja

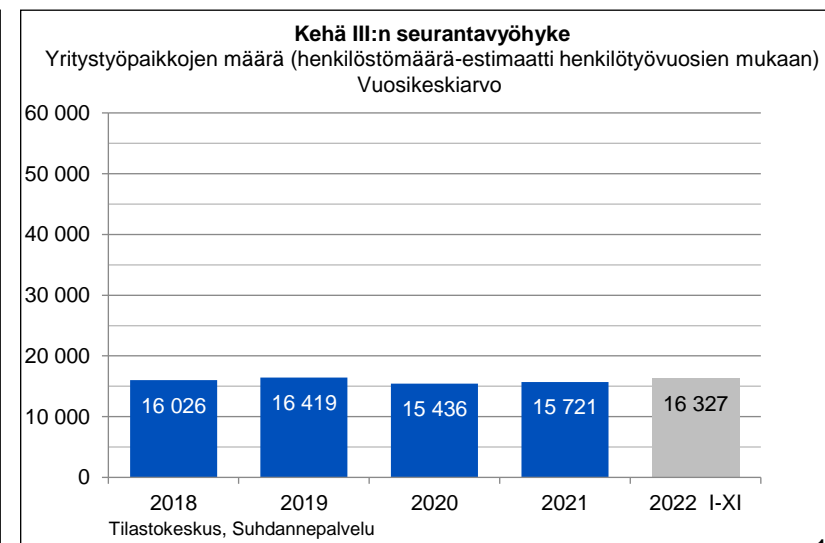
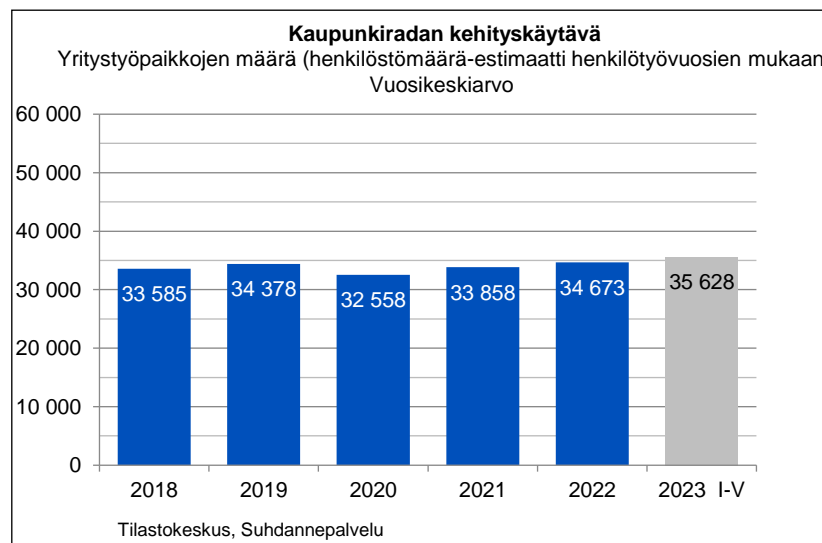
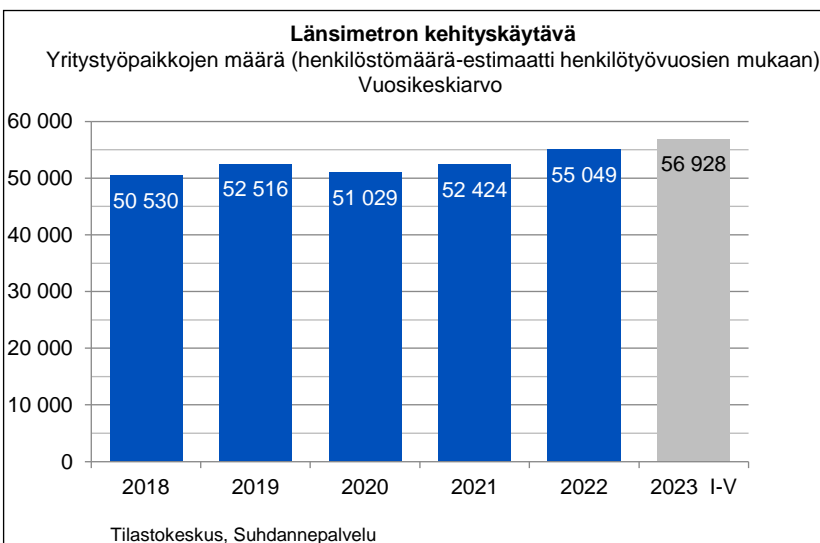
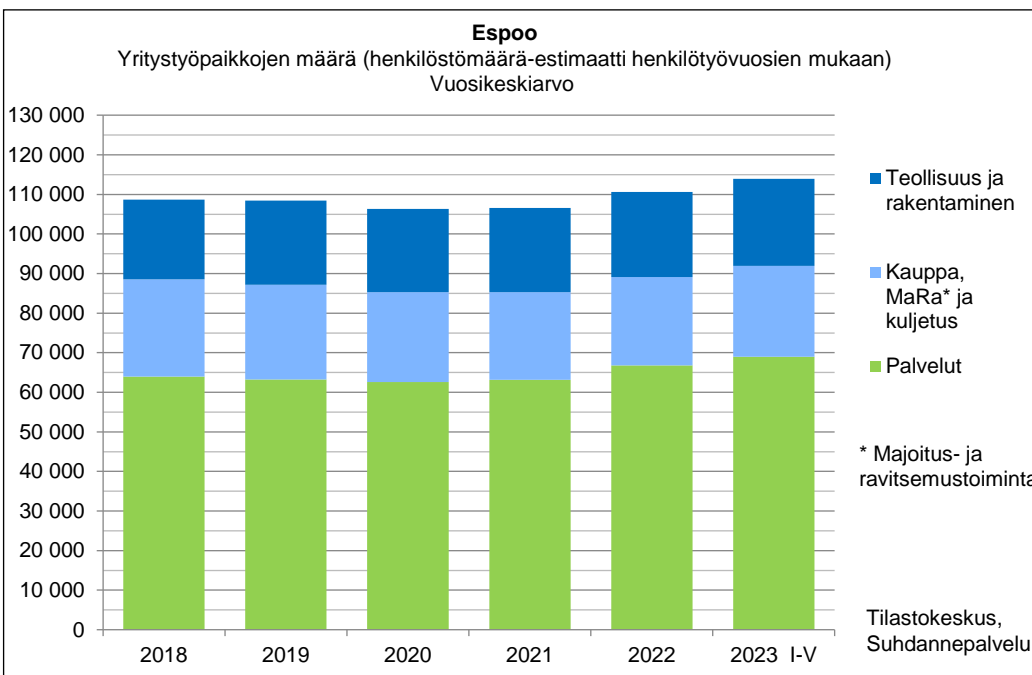
- Espoossa noin 114 000
- Länsimetron kehityskäytävällä noin 57 000
- Kaupunkiradan kehityskäytävällä noin 36 000
- Kehä III:n vyöhykkeellä noin 16 000

Espoon yritystyöpaikoista oli

- n. 60 % palveluissa
- n. 20 % kaupassa, matkailussa ja ravitsemustoiminnassa
- n. 20 % teollisuudessa ja rakentamisessa.

Korkean osaamisen toimialat kattoivat noin kolmanneksen Espoon yritystyöpaikoista.

Luvut on estimoitu henkilötyövuosien ja palkkasumman perusteella.

Pandemian jälkeinen työttömyyden väheneminen taittui keväällä 2023 ja kääntyi loivaan kasvuun.

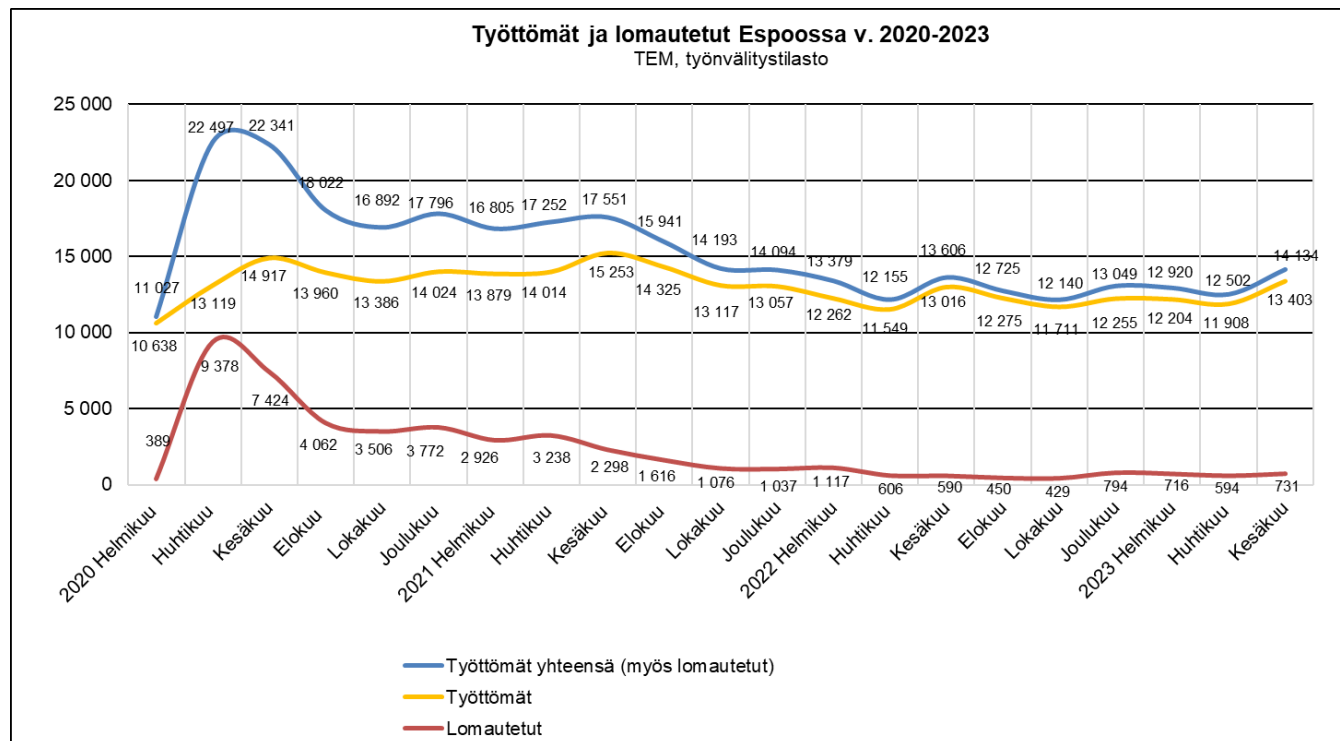
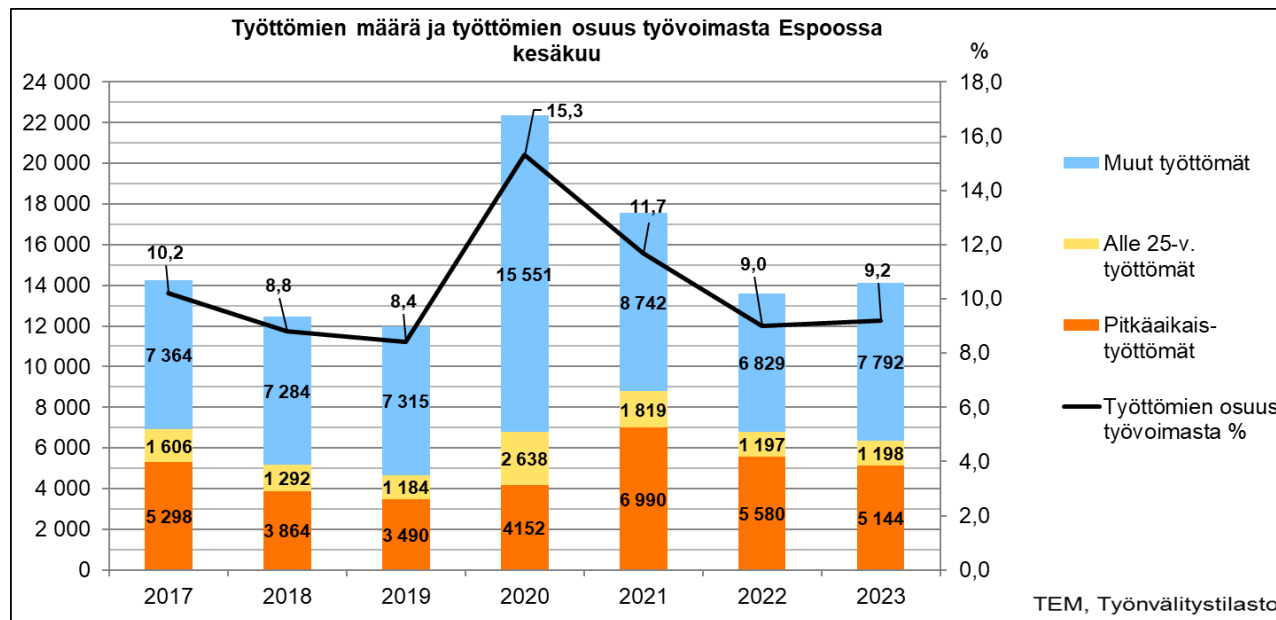
Kesäkuussa 2023 työttömien osuus työvoimasta hieman vuodentakaista suurempi ja työttömiä 528 enemmän kuin vuosi sitten.

Työttömyys selvästi korkeampi kuin neljä vuotta sitten, jolloin koronapandemia ei vielä vaikuttanut työllisyyteen.

Työttömyystilanne 30.6.2023 (TEM)

- Työttömien osuus työvoimasta 9,2 %, vuotta aiemmin 9,0 %, neljä vuotta aiemmin 8,4 %.
- Työttömiä 14 134, vuotta aiemmin 13 606, neljä vuotta aiemmin 11 989.
- Pitkäaikaistyöttömiä 5144 vuotta aiemmin 5580, neljä vuotta aiemmin 3490.
- 15-24 v. työttömiä 1198, vuotta aiemmin 1197, neljä vuotta aiemmin 1184.
- Ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaisesta työvoimasta (ulkom. kansalaiset) 20,9 %, vuotta aiemmin 19,6 %, neljä vuotta aiemmin 19,7 %
- Avoimia työpaikkoja 2227, vuotta aiemmin 2966, neljä vuotta aiemmin 1985.

Pitkäaikaistyötön = vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä ollut

Kaupungin talous

[Takaisin alkuun](#)

Työllisyyden paraneminen, yleinen taloustilanne ja satunnaiset erät nostivat Espoon tuloksen ylijäämäiseksi

Tuloslaskelma, 1000€ ilman sisäisiä eriä

	Tilinpäätös 2021	Alkup. talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama TA vs TP	Kasvu-%
Toimintatulot	481 892	400 430	461 420	60 990	-4,2 %
Valmistus omaan käyttöön	12 325	13 209	8 833	-4 376	
Toimintamenot	-2 044 391	-2 090 280	-2 122 849	32 569	4,0 %
TOIMINTAKATE	-1 550 174	-1 676 641	-1 652 549	24 092	6,6 %
Verotulot	1 711 154	1 702 500	1 850 146	147 646	8,1 %
Valtionosuudet	139 004	156 383	165 598	9 215	19,1 %
Rahoitustulot ja -menot	82 450	21 470	-16 108	-37 578	-117,5 %
VUOSIKATE	382 435	203 712	347 039	143 327	-9,3 %
Poistot	-188 200	-195 764	-195 731	33	
Arvonalentumiset	-1 965	0	-3 598	-3 598	
Satunnaiset tuotot	0	0	97 104	97 104	
TILIKAUDEN TULOS	192 270	7 948	244 815	236 867	

Poikkeuserät 2022

- Mm. Koy Espoon Sairaalan myyntivoitto 97 M€
- Kiinteistöveron 2021 tilityksistä osa siirtyi v. 2022
- VM korotti yhteisöveroennustettaan 1 Mrd.€ → nosti verokertymää olennaisesti myös Espoossa
- Rahastojen alakirjauksia 34 M€

Muuta huomioitavaa

- Ilman verotulokehitystä ja poikkeuseriä, tulos olisi ollut alijäämäinen (-9 M€)
- Espoo tilitti verotuloihin perustuvaa tasausta 176,2 M€
- Viime vuoden ylijäämä ei helpota rahoituspohjan rakenteellista ongelmaa

Talouden toimintaympäristö

- Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikeuttanut talouden ennustettavuutta kansallisesti ja globaalisesti. Toimintaympäristön kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta.
- Merkittävin muutos vuodelle 2023 oli sote-uudistus. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämismallit siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille ja rahoitusmalli uudistettiin. Rahoitusmallin muutos vaikuttaa vielä kuntien tulevien vuosien verorahoituksen suuruuteen, kun lopulliset siirtolaskelmat valmistuvat syksyllä 2023.
- BKT:n arvioidaan supistuvan Suomessa 0,2 prosenttia vuonna 2023 ja kasvavan 1,3 prosenttia vuonna 2024.
- Vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahinnat nousevat arviolta 4 prosenttia ja vuosina 2024-2025 hinnat vajeavat 2 prosenttia. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin viime vuosina on totuttu. Hintatasojen nousu aiheuttaa painetta myös kuntien palvelutuotannon kustannuksiin.
- Suomen väestö ikääntyy. Hyvinvointipalvelujen kysyntä kasvaa, mutta tekijöiden määrä ei.
- Rakennusinvestoinnit laskevat selvästi vuonna 2023 ja 2024, kun epävarmuus ja korkojen nousu hidastavat asuntokauppaa.

Hyvinvointi Espoossa

[Takaisin alkuun](#)

Yhteenvetoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista

Terveyden ja hyvinvoinnin tila

- Suurin osa vanhemmista kokee arjen toimivaksi, mutta monilla on uupumuksen oireita, ja koronaepidemia lisäsi yksinäisyyden tunnetta.
- Ahdistuneisuutta, koulu-uupumusta ja seksuaalista häirintää koki iso osa tytöistä. Myös syrjintää oli kokenut yläkoulun pojista 21% ja tytöistä 34%.
- Oppilaskyselyissä nousee yläkouluikäisten tyttöjen hyvinvointi erityiseksi huolenaiheeksi
- Alle 15-vuotiaiden tekemät rikokset selvässä kasvussa

Varhaiskasvatus, koulukäynti ja opiskelu

- Valtaosa lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, osallistumisaste nousussa erityisesti alle 3-vuotiaiden osalta.
- Alakoululaisten kokemukset osallisuuden toteutumisesta kouluissa on yläkoululaisia korkeammalla tasolla, kokemus osallisuudesta nousi kaikilla ryhmillä hieman
- Yhteisöohjaajia on palkattu kouluihin 20 kpl erityisesti poissaolojen ennaltaehkäisyyn ja yhteisöllisen hyvinvointityön tueksi

Palvelut lasten, nuorten ja perheiden tukena

- Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle vuoden 2023 alusta.
- Kouluissa ja oppilaitoksissa yhä useampi sai tukea kuraattoreilta, psykologeista pulaa
- Koulu- ja opiskeluterveydenhoitajien asiakasmäärät laskivat edellisestä vuodesta, hoitovelkaa on edelleen
- Nupolin asiakasmäärät laskivat jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna
- Kiireellisten sijoitusten määrä lastensuojelussa nousi vuoteen 2021 verrattuna
- Tämän tietopaketin lisäksi erillisessä Kasvun ja oppimisen palvelut –diasarjassa on tietoa lasten ja nuorten palveluista.

Koronavuosien vaikutukset lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin

- Vuoden 2020-2022 osalta koronan aiheuttamat poikkeusolot vaikuttivat lasten ja nuorten hyvinvointiin monella tavalla. Neuvolassa ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa palveluita supistettiin ja henkilöstöä siirrettiin toisiin tehtäviin, mikä vaikutti palveluiden toteuttamiseen. Hoitovelka kasvoi lasten ja nuorten osalta merkittävästi erityisesti terveystarkastusten osalta, erityisen tuen käyntien määrä on lisääntynyt ja käyntiajat pidentyneet.
- Alakouluikäisistä 35 % oli vähentänyt koronan takia yhteydenpitoa kavereihinsa ja 8.–9.-luokkalaisista 41 %. Erityisesti lukiolaisten tyttöjen yhteydenpito kavereihin oli vähentynyt selvästi (61 %). Yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden oli koettu lisääntyneen erityisesti tyttöjen kohdalla. (THL:n kouluterveyskysely 2021)
- Seurojen liikuntaharrastustoiminnasta putosi pois n. 3085 (7%) lapsista ja nuorista, ja taiteen ja kulttuurin harrastuksista n. 3300 nuorta.
- Koronapandemia vaikutti varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten osallistumisasteeseen. Vuoden 2022 aikana osallistumisaste on jälleen noussut. Varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta poissaolueille kotona oleville lapsille tarjottiin toimintaa verkkosivuston kautta. Sivusto on edelleen perheiden käytettävissä.
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit tavoittivat oppilaita korona-aikana hyvin, ja asiakasmäärät kasvoivat v. 2021. Lähitapaamisten lisäksi tapaamisia toteutettiin etäyhteyksillä. Myös muissa lapsiperheiden palveluissa etäkontaktien määrä lisääntyi. Vuonna 2022 opiskeluhuollon psykologien ja terveydenhoitajien asiakasmäärät vähenivät, samoin neuvolakäynnit.

Yhteenvetoa työkäisten hyvinvoinnista

Terveys ja sairastavuus

- Sairauspäivärahaa saavien osuus ollut viime vuosina kasvussa ja kasvu jyrkempi vuonna 2021. Myös mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavien osuuden kasvu kääntyi jälleen kasvuun vuonna 2021.
- Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus on vähentynyt tasaisesti viime vuosina. Mielenterveyssyistä työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on pysynyt tasaisena.
- Lihavuus on yleistynyt Espoossa ja muissa kuusikkokunnissa.

Koettu terveys, hyvinvointi ja osallisuus

- Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (n. 58 %) on pienentynyt. Monet riskitekijät ovat yhteydessä heikompaan elämänlaadun kokemiseen.
- Terveytensä keskitasoiseksi tai heikoksi kokevien osuus (n. 29 %) on aiempaa suurempi.
- Yksinäiseksi itsensä kokee 10 % ja osuus on kasvanut.
- Psykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on edelleen suuri.
- Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (n. 22 %) on kasvanut.
- Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuneiden osuus on laskenut koronan vuoksi.

Elintavat

- Terveysliikuntasuosituksen mukaisesti liian vähän liikkuvien osuus on Espoossa n. 57 %.
- Lähes 25 % espoolaisista käyttää liikaa alkoholia. Miehet käyttävät alkoholia liikaa useammin kuin naiset.
- Tupakoivien osuus (n. 7 %) on pienentynyt, sukupuolten ja koulutusryhmien välillä on selkeitä eroja.

Vaikka espoolaisten hyvinvointi ja terveys ovat usealla mittarilla tarkasteltuna keskiarvon yläpuolella, esiintyy väestöryhmittäisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, mm. koulutusryhmittäin tarkasteltuna ja myös sukupuolten välillä.

Koronapandemian vaikutuksia aikuisten hyvinvointiin

- Espoolaista 22 % kokee taloudellisen tilanteensa heikentyneen. Helsingissä ja Vantaalla osuus on 26 % ja Kauniaisissa 18 %.
- Työttömyys (helmikuun 2023 lopussa 8,4 %), on pienentynyt hieman vuodentakaisesta, mutta on edelleen korkeampi kuin ennen koronarajoituksia.
- Naisista 51 % ja miehistä 41 % kokee yksinäisyyden lisääntyneen.
- Espoolaisista 36 % kokee toiveikkisuuden tulevaisuuden suhteen vähentyneen.
- Lähes puolet espoolaisista (49 %) on kokenut uupumuksen tunteen lisääntyneen. Etätöitä tekevillä uupumisen kokeminen on yleisempää (todennäköisyys on 1,7-kertainen) verrattuna muihin.
- Etätöiden tekemistä on lisännyt 52 % espoolaisista. Miehistä useampi (57 %) on lisännyt etätöitä kuin naisista (48 %).
- Suurempi osa on vähentänyt kuin lisännyt alkoholinkäyttöä koronan aikana. Alkoholinkäyttöä on vähentänyt espoolaisista miehistä 16 % ja naisista 12 % ja lisännyt 9 % miehistä ja 6 % naisista.
- Viidesosa espoolaisista on lisännyt liikuntaa, mutta yli 40 % on vähentänyt. Pääkaupunkiseudun kunnissa korkeakoulutetusta peräti 46 %:lla liikunta on vähentynyt ja perusasteen suorittaneista 30 %:lla.
- Univaikeudet ja painajaisunet ovat lisääntyneet 16 %:lla espoolaisista.

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021 (aikuiset 20 vuotta täyttäneet)

Yhteenvetoa ikääntyneiden hyvinvoinnista

- Suurin osa ikääntyneistä elää itsenäistä ja aktiivista elämää. Vain pieni osa tarvitsee vanhuspalveluja.
- Yksinasuvien 65 vuotta täyttäneiden osuus on Espoossa pienempi kuin muissa kuusikkokunnissa.
- Espoossa kotona asuu entistä useampi 75 vuotta täyttänyt, mikä kertoo ikääntyneiden toimintakyvystä ja toisaalta kotiin vietävien palvelujen kehittymisestä.
- 65 vuotta täyttäneiden kuolleisuus on kuusikkokuntien alhaisimpia.
- 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa voimakkaasti. 65 vuotta täyttäneitä oli 2022 lopussa 46 230 henkeä eli 15 prosenttia väestöstä. Pitkänajan väestöennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneitä on vuoden 2034 lopussa 62 600.

Koettu terveys, hyvinvointi ja osallisuus

- Kaksi kolmesta tuntee elämänlaatunsa ja terveytensä hyväksi
- Noin joka kymmenes kokee 500 metrin matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia.
- Itsensä yksinäiseksi tuntevia on harvempi kuin joka kymmenes.
- Alkoholia liikaa käyttäviä on hieman useampi kuin joka kolmas.
- Lihavia on vain joka kahdeksas.
- Merkittävä psyykinen kuormittuneisuus on matalin suhteessa koko maan keskiarvoon ja muihin kuusikkokuntiin.
- Päivittäin tupakoivien osuus (8 %) on Espoossa kuusikkokuntien korkeimpia ja korkeampi kuin koko maassa.
- Aktiivisesti järjestötoimintaan tai vastaavaan osallistuvien osuus on samalla tasolla kuin muissa kuusikkokunnissa.

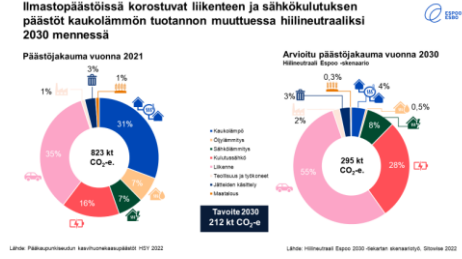
Koronapandemian vaikutuksia ikääntyneiden hyvinvointiin

- Korona-ajan rajoitukset vaikuttivat ikääntyneille suunnattuun toimintaan erityisesti vielä vuoden 2022 alkupuolella. Palvelukeskukset ja päivätoiminta olivat suljettuna vuoden alusta, mutta toimintaa ja tiloja päästiin käynnistämään maaliskuussa. Ryhmätoimintaa ja järjestöjen toimintaa toteutettiin tilasulkujen aikana etänä mahdollisuuksien mukaan.
- Korona-ajan vaikutukset näkyivät ikääntyneessä väestössä mm. toimintaan osallistumisen vähenemisenä. Ikääntyneitä kannustettiin palaamaan liikuntatoimintaan mm. lähettämällä ”Kutsukirje liikuntaan” kaikille yli 75-vuotiaille. Liikunnan ystävätoiminnasta tiedotettiin tehostetusti kauden käynnistyessä syksyllä. Korona-aikana toiminnasta pudonneita pyritään löytämään myös vuoden aikana käynnistyneen Voimaa Vanhuuteen -ohjelman yhteisillä toimenpiteillä. Vuonna 2022 ohjelmassa tehtiin alkukartoituskyselyt senioreille ja ikääntyneiden kanssa toimiville ammattilaisille ja valmisteltiin ohjelman toimintasuunnitelma.
- Pitkäaikaishoidon yksiköissä ei ollut enää vierailukieltoja ja omaiset ja läheiset saivat vierailla yksiköissä normaaliin tapaan. Asukkaiden virkistykseksi järjestettiin monipuolista ohjelmaa, muun muassa musiikkiesityksiä. Vuoden merkkipaaluja oli muun muassa Kaukalahden elä ja asu -seniorikeskuksen 10-vuotisjuhlat. Yksiköiden vaihtelevan koronatilanteen vuoksi suosittiin kuitenkin tapahtumien järjestämistä ulkona.

Kestävän kehityksen edistäminen Espoossa

[Takaisin alkuun](#)

Kestävä kehitys Espoossa

10 kiertotalouden tavoitetta

edistetty Euroopan laajuisella Circular Cities Declaration -sitoumuksella

Kestävien työväestehankintoihin vastuulluusnäkökulmaa ja vaihtoehtoisia hankintatapoja huomioidaan elinkaaren, kiertotalouden ja ilmaston näkökulmat

Espoo mukana kansainvälisessä Kiertotalouden Green Deal -vetimessä yli 80 toimijan kanssa

9 päiväkodin ja koulun jätteen lähtöä parannettiin

Kiertotalous nostot vuodelta 2022

Vuonna 2022 HSY ja Kiertäjäkeskus pitivät yhteensä 478 h kiertotalousteemaisia opintunteja osastoissaan päiväkotiin, kouluissa ja 2. asteen oppilaitoksissa

Pääkaupunkiseudun palvelukartan kierrätöksen palvelut laajennettiin Espooseen

Viestimme kierrätösluokasta: 40 artikkelia ja Kiertotalouden vuosi 2022 -julkaisu

Uusi irtokalusteiden hankintasopimus: Käytettyjen kalusteiden hankinta mahdollistaa ennakointimallin ja käyttökäytännön.

Espoo on sitoutunut saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet edelläkävijänä ja hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä. Kestävä Espoo -kehitysohjelmassa on tunnistettu viisi keskeistä teemaa, joiden kehittämiseen keskitytään poikkihallinnollisesti yhdessä kumppaneiden ja asukkaiden kanssa. Nämä teemat ovat:

Espoo valittiin ilmastotyön eurooppalaiseksi kehittämissuunnitelmaksi

Ilmastopäästöt puolivat vuonna 2021 **9%**

Suurimmat päästövähenemysten kaukoliikenteen tuotannossa – kylmäästä talvesta huolimatta päästöt puolivat **15%**

Suurimmat päästötavoitteet ovat rakennusten lämmitys 45 % ja liikenne 35 %

Auuskokohattaiset päästöt pääkaupunkiseudun pienimmät **2017** aikien

Espoo on hiilineutraali vuonna 2030

Suurimmat päästövähenemysten kaukoliikenteen tuotannossa – kylmäästä talvesta huolimatta päästöt puolivat **15%**

Ilmastovahti kaupunkin tekemät ilmastotavoitteet ja sen saavuttamiseksi

Tulevaisuudessa suurin liikenteestä ja kulutuksesta

Päästöt puoluvat nopeasti, mutta hiilineutraaliuden 2030 saavuttamiseksi tarvitaan lisää töitä

HSY:n poltotehtailin keräyskokoilu-pk-seudulla tuoti yhteensä **250 tonnia tekstiiliä**, josta **n. 25 % peräisin espoolaisilta**

Hävikkiruuan määrä laski **6%**

Espoo Catering laajensi myös Reso-ovelluksen käyttöä isäntien ylijääneen ruoan myyntiä

Kestävien liikenteen viestintähankkeen **kestävän liikkuemiseen**

Espoolaisten kulkuperäiset päästöt ovat yli kolme kertaa enemmän kuin alueellisen laekannan päästöt

Kestävä elämäntapa nostot vuodelta 2022

Espooissa asunissa syntynyt jätteen kierrätysoaste vuonna 2021 oli **48 %** hieman parempi kuin HSY:n alueella keskimäärin

Espoon järjestöjen päivässä **Tapalton Honka** jalkoi **kestävän kehityksen vinkkejä järjestöille**

Muovin tarina -näytely ja verkkoaiheet keruut asukkaalle **muovin kierrosta**

Vieräin aliryhmän demonttraatioissa kokeillaan yrittäen kanssa **tuotteita ja palveluita**, jotka vähentävät luonnonvarojen käyttöä

Espoon ilmastopäästöjen kehitystä arvioitiin kolmen eri skenaarion pohjalta

Osaava hiilineutraali Espoo 2030 -sektarin valmistelu kaupunkin päästökehitystä arvioitiin kolmessa skenaariossa (Siltäse 2023):

- Pessimistinen skenaario**, jossa oletetaan, että uusia päästövähenemystoimia ei kaupunkissa laajenneta tai toteuteta. Skenaariossa kaupungin päästöjä vähentävien vaikutusten osuus on pienempi kuin kaupungin kasvava asukasmäärä.
- Suomi 2035-skenaario**, jossa oletetaan, että kansainväliset laeilla toteutettavat ilmastopoliittiset toimet ja lainsäädännön vaikutukset otetaan niin ikään skenaariossa huomioon.
- Hiilineutraali Espoo 2030-skenaario (HNE2030)**, jossa oletetaan, että kaupungin päästökehitykseen vaikuttavat kansallisten toimien lisäksi myös kaupungin ja sen yhteistyökumppaneiden, kuten Fortumin ja HSY:n, toteuttamat ilmastotoimet.

Lähtökannan pohjana on hyödynnetty HSY:n tuottamaa päästöjäkaulukaloria ja niiden taustalla käytettyjä energiatuotantotietoja. HSY:n tiedot olivat skenaarionkehityksen aikana saatavilla vuoteen 2021 saakka.

Sähköisten ajoneuvojen latausinfraa kehitetään yhdessä kumppaneiden kanssa

Puhdas liikenne testialueella Osoyössä: tavoitteena uusien laituritilojen ja palvelujen testaaminen käyttäjien kanssa

Espoo kasvaa **joukkoliikennekaupunkina** LänsiMetro, RaitisLokki ja kaupunkiradan jatke

Yli puolet matkoista tehdään kestävällä kulkuvälineellä: **28 % kävelen**, **14 % joukkoliikenteellä** ja **8 % pyöräillen**

Liikenne nostot vuodelta 2022

Täyssähkö- ja hybridiajaja

13 % autokannasta **46 %** ensirekisteröidynneissä (2022)

Liikenteen asukkaakohtaisia päästöjä vähennettiin **42 %** vertaillen vuoteen 1990 verrattuna

Espooissa voi tankata **biokaasua** kolmella jaksualueella.

Kotimainen biokaasu parantaa omavaraisuutta ja huoltovarmuutta.

Palkittu kestävyystyökalu. **Seni kestävyystyökalu**, joka tukee asukkaita rakentamassa hiilineutraalia kiertotaloutta perustamalla laajassa yhteistyössä.

Espooissa valmistettiin **enemmän asuntoja 5 625 kpl**

Vahvistettu yrittäjien ja muiden kumppanien osallistumista kaupunkikehitykseen järjestämällä energia- ja rakentamisteemaisia työryhmiä ja ajankäyttösuorituksia sekä muita tilaisuuksia.

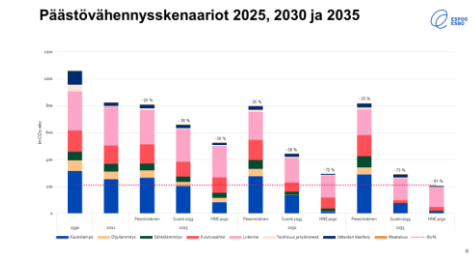
Vahvoista uusista asunnoista **raiteiden varrelle** Nittymäen, Perkkälä, Savelan, Espoonlahden keskustan ja Finnoonen. Uusia asunokuntia alustettiin ennen Finnoonen, Saarepään ja Nittymäen.

Maankäyttö ja rakentaminen nostot vuodelta 2022

Tutkittu **tulevaisuuden katutilan** mahdolliisuutta **Uusi Kulu -** pilottiprojektissa

Luo kestävien ja älykkäiden kaupunkikokien **yhteiskehittämisen malli**

Espoon kaupunki mukana **päästöttömiin työmaiden Green Dealissa**

Otamme **rakennetaan kestävää energiatuotantoa lähelämpöä** hyödyntäen lämmönkierrätyksiä, aurinkoenergiaa ja maalämpöä

Espoolaiset ovat hankineet **aurinkopaneelit** ja yrittävät vaimen. Tämä vaimen n. 2000 omakotitalon vuosittaisista sähkökuluista

Investointipäätös merkittävistä **datakeskuksien** kattamaan **40 % kaukoliikenteen tarpeesta**

Energia nostot vuodelta 2022

Aurinkovoimien perustaminen on tuntu heikoksi. Espoossa ja yli 1 000 aurinkovoimien pientuottajaa

Energiatehokkuuden **KES-töimintä** on säästetty energiaa jo yli kaupungin sopimustavoitteen vuodelle 2025

Espoolaisten valmistu **maailman suurin kaupunkien rakennuksen maalämpö- ja villiyysjärjestelmä** 2025 mennessä.

Oijilämmityksestä luovutaan kaupungin rakentamissa 2025 mennessä.

Suur-Matinkylän, Suur-Tapiolan ja Suur-Lepävaaran **virkestysvisiot 2050** valmistuvat

Villa Etivän luontotila ja sen järjestelmä ympäristökasvatus työt ovat **30 vuotta**

Espoo kehittää **ekologista kompensaatiota** kaupunkien joukossa Suomessa

Nurmikolla muutetaan nieloksi ympäri kaupunkia – kesän 2022 aikana suojeltiin **viisi uutta niittyä**

Lähiuoma LIFE -hankkeessa parannettiin lähiuoman **kuikkuyhteyksiä** Espoossa ja rakennettiin uusia ylläpyspaikkoja

Lähiluonto ja luonnon monimuotoisuus nostot vuodelta 2022

Health&Greenspace-hankkeessa syntyi **31 toimeenpannua ohjelmaa**, joilla turvaamme luonnon terveyttä Espoon kaupunkirakenteessa

Kerassa pilotoin ja kehitettiin **European suurin luontovetäisyys** -ohjelma, jolla turvaamme luonnon monimuotoisuutta

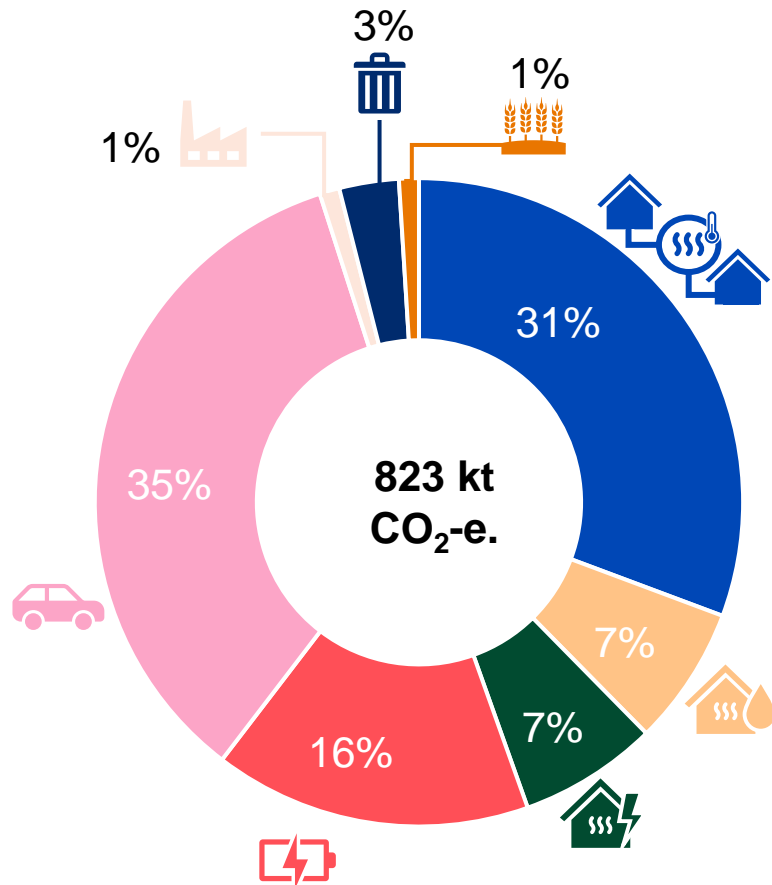
Luontovetäisyys Espoo -dekkari on kiertävä ohjelma, jossa Espoo-orten toteuttaminen laita laatuista luontovetäisyys ohjelmaa monimuotoisuuden edistämiseksi ja luontovetäisyys ohjelmien saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä

Yhteiskäytön aloituskäsitys ja Maiden Espoo 2030 -tapahtumajärjestäjä **keskustelussa** espoilaiset **muuttivat luonnon kärkeksi**

- Liikenne**, jossa tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä ja edistää kestäviä liikkumismuotoja, kuten joukkoliikennettä, pyöräilyä ja kävelyä.
- Energia**, jossa kaupunki edistää uusiutuvaa energiaa, energiatehokkuutta ja energian säästöä
- Kiertotalous ja kestävä elämäntapa**, joka kattaa mm. materiaalien kierron, kierto- ja jakamistalouden palvelujen, ruokahävikin vähentämisen ja kestävä kulutuksen edistämisen.
- Kestävä maankäyttö ja rakentaminen**, jossa maankäytön suunnittelulla ja rakentamisella luodaan edellytykset hyvinvoinnille sekä sujuvalle ja turvalliselle arjelle kaikkialla Espoossa
- Lähiluonto ja luonnon monimuotoisuus**, jossa tavoitteena on, että Espoon kaupunkikehitys on luonnon monimuotoisuudesta huolehtivaa, sitä elvyttävää ja lisäävää

Ilmastopäästöissä korostuvat liikenteen ja sähkölutuksen päästöt kaukolämmön tuotannon muuttuessa hiilineutraaliksi 2030 mennessä

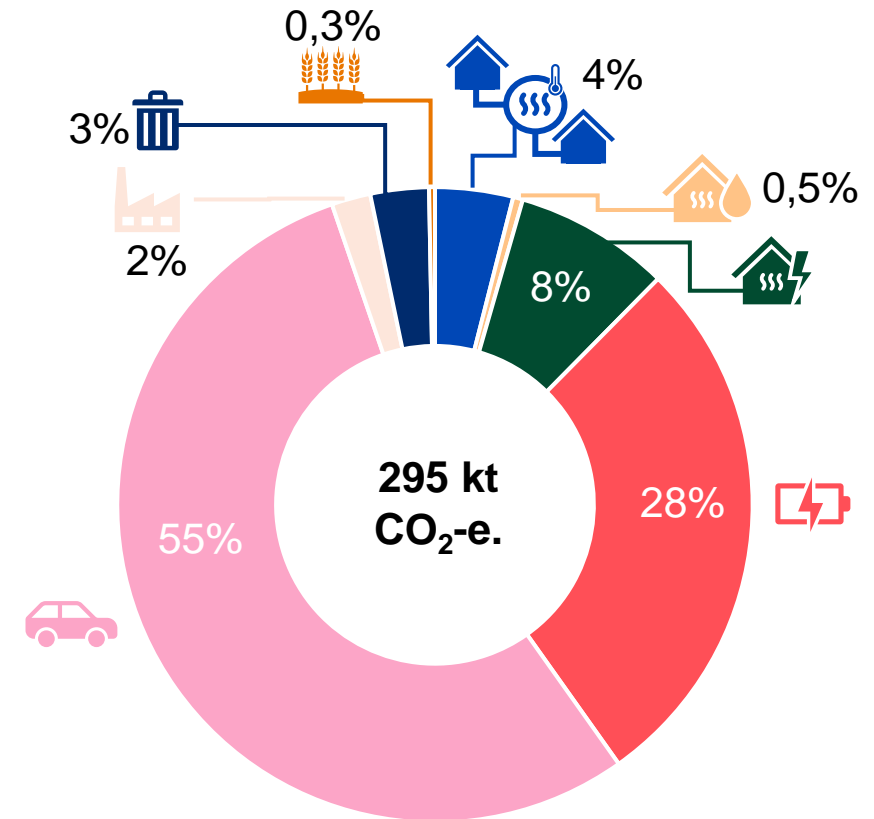
Päästöjakauma vuonna 2021

- Kaukolämpö
- Öljylämmitys
- Sähkölämmitys
- Kulutus sähköä
- Liikenne
- Teollisuus ja työkonet
- Jätteiden käsittely
- Maatalous

Tavoite 2030
212 kt CO₂-e

Arvioitu päästöjakauma vuonna 2030 Hiilineutraali Espoo -skenaario

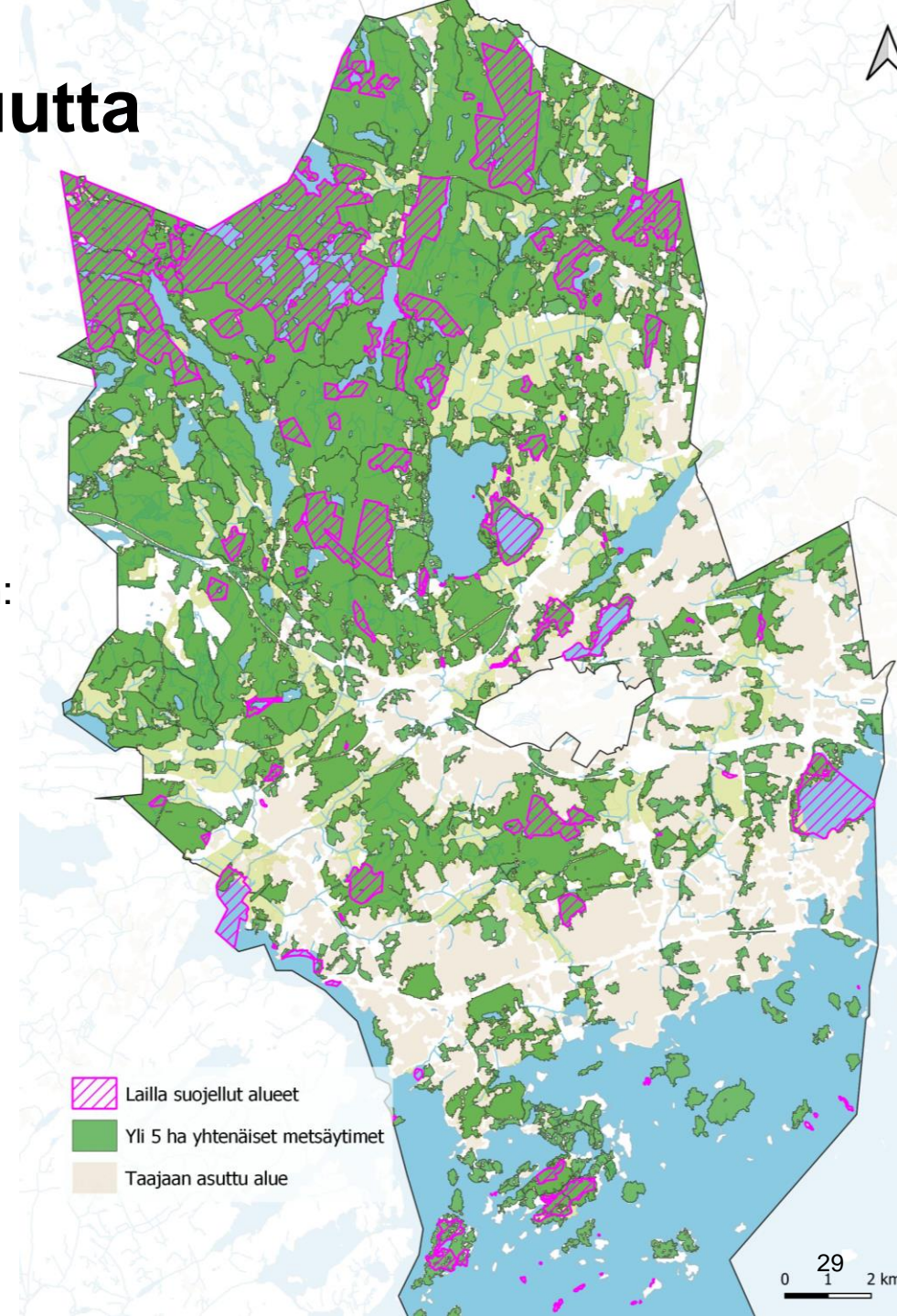

Ympäristönsuojelu Espoossa

[Takaisin alkuun](#)

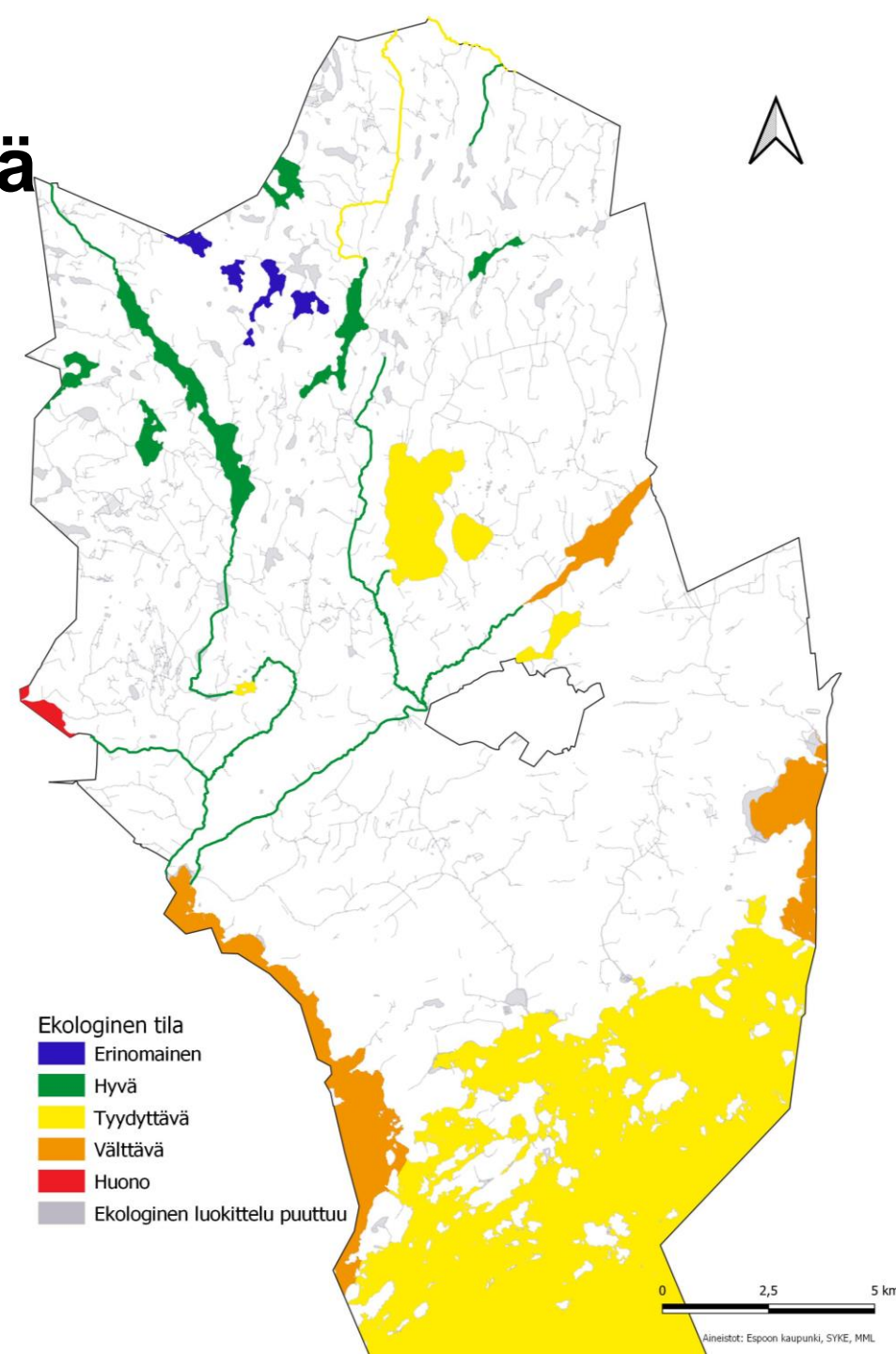
Espoo edistää luonnon monimuotoisuutta perustamalla luonnonsuojelualueita

- Espoosta on nykyisellään suojeltu lähes 4000 hehtaaria, joka on noin 7,5 % kaupungin kokonaispinta-alasta. Yli puolet suojellusta alasta koostuu Nuuksion kansallispuistosta.
- Espoon kaupunginhallitus päätti perustaa 9.1.2023 kolme uutta luonnonsuojelualuetta. Espoon kaupungin mailla sijaitsevat arvokkaat luontokohteet liittyivät Espoon yli sadan luonnonsuojelualan joukkoon:
 - Liselottin METSO-arvoja omaava metsikkö (2,4 ha)
 - Niipperinpellon arvokas rinnelehto (1,4 ha)
 - Soidensuo, joka on ainutlaatuinen suo Espoon ja Kirkkonummen rajalla (5,9 ha)
- Arvokkaiden luontotyyppien rauhoittaminen on osa luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmaa ja sen mukaisia tavoitteita. Luonnonsuojelun toimenpideohjelman 2021-2030 mukaisesti Espoo perustaa lähivuosina paljon uusia luonnonsuojelualueita
- Suojelualueiden perustaminen toteuttaa Espoo-tarinaa ja valtuustotavoitteita sekä kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaa ja EU:n biodiversiteettistrategiaa.

Espoon vesistöjen ekologinen tila on monella kohteella tyydyttävä tai välttävä

- Vesistön ekologisen tilan luokka kertoo, miten paljon ihmisen toiminta on muuttanut vesistön tilaa luonnontilaisesta. Tilan arvio perustuu pääosin kuuden vuoden pituisiin seurantajaksoihin. Uusin vuonna 2019 valmistunut seuranta näkyy viereisessä karttakuvassa Espoon osalta.
 - Edelliseen luokitukseen verrattuna Espoon vesistöjen ekologinen tila kohentui mm. Suvisaaristo-Lauttasaaren rannikkovesialueella ja monella järvikohteella kuten Lippajärvellä. Heikentymistä tapahtui mm. Saarijärvellä ja Dämmanilla.
- Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelma on päivitetty vuosille 2022-2027. Sen tavoitteena on pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen ja säilyttäminen.
- Vesiensuojelun suurin haaste Espoossa on vesistöihin kohdistuvan ravinne- ja haitta-ainekuormituksen vähentäminen ilmastonmuutoksen lisätessä valumia valuma-alueelta.
- Ennakoiva suojeleminen on paras keino pinta- ja pohjavesien suojelussa.

Palvelut

[Takaisin alkuun](#)

Espoolaisten tyytyväisyys asuinkuntaansa on lisääntynyt pidemmällä aikavälillä, mutta on laskenut vuodesta 2020 vuoteen 2022

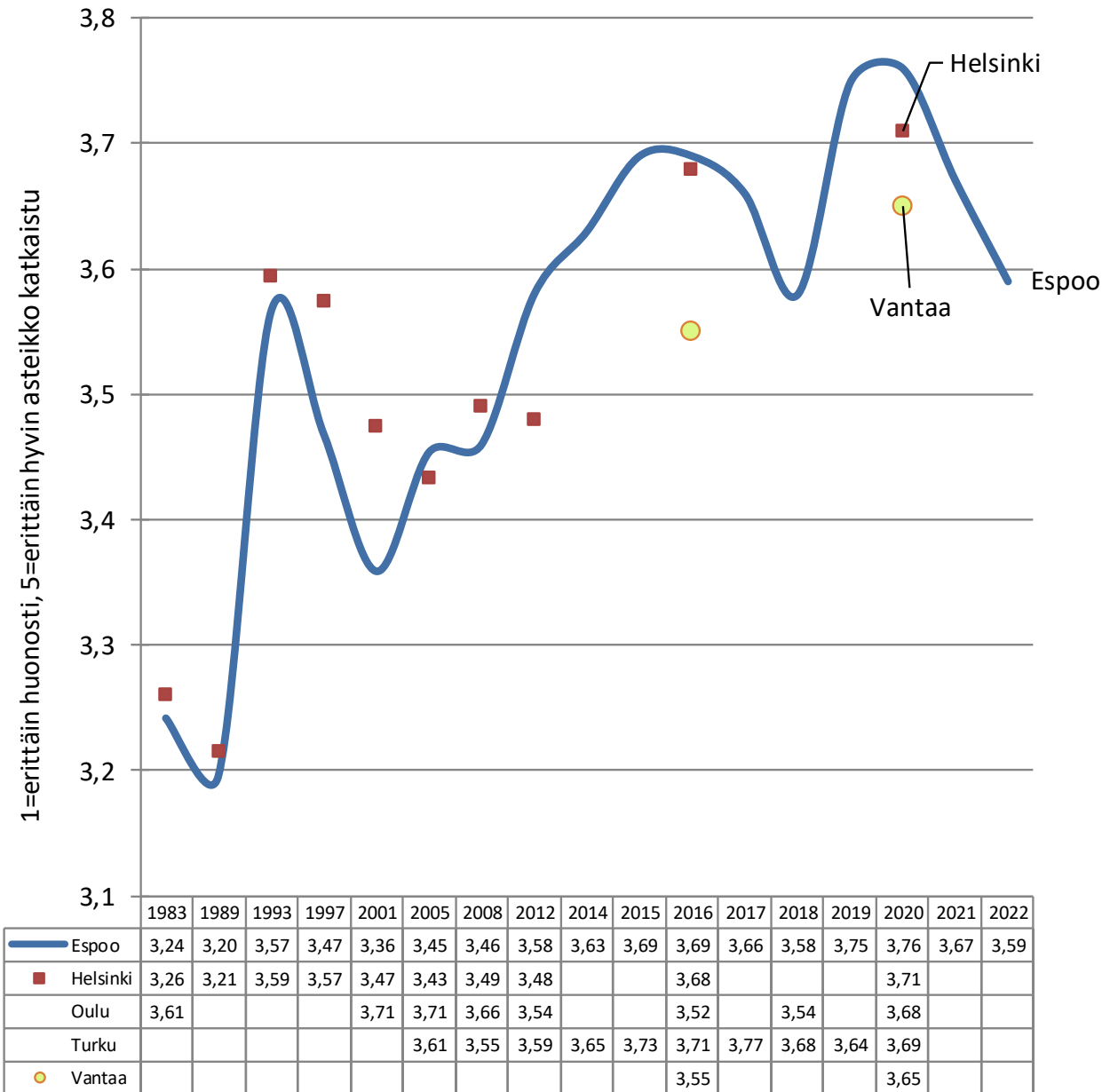
Suppean asuinkuntaindeksin kehitys

Suppea asuinkuntaindeksi = 12 asiaa, jotka mukana kyselyssä vuodesta 1983 asti.

Indeksiin lasketaan:

- Yleinen järjestys ja turvallisuus
- Sairaalapalvelut
- Nuorten ammatillinen koulutus
- Kansalais- ja työväenopistot
- Nuorten harrastustoiminta
- Katujen ja teiden hoito
- Liikenneolot, kevyt liikenne/jalankulkijat
- Liikenneolot autoilijan kannalta
- Julkinen liikenne
- Sijainti: asunnot, työpaikat, palvelu
- Pientalotontin saanti
- Vuokra-asunnon saanti

Kuvio 3a. Suppean asuinkuntaindeksin kehitys

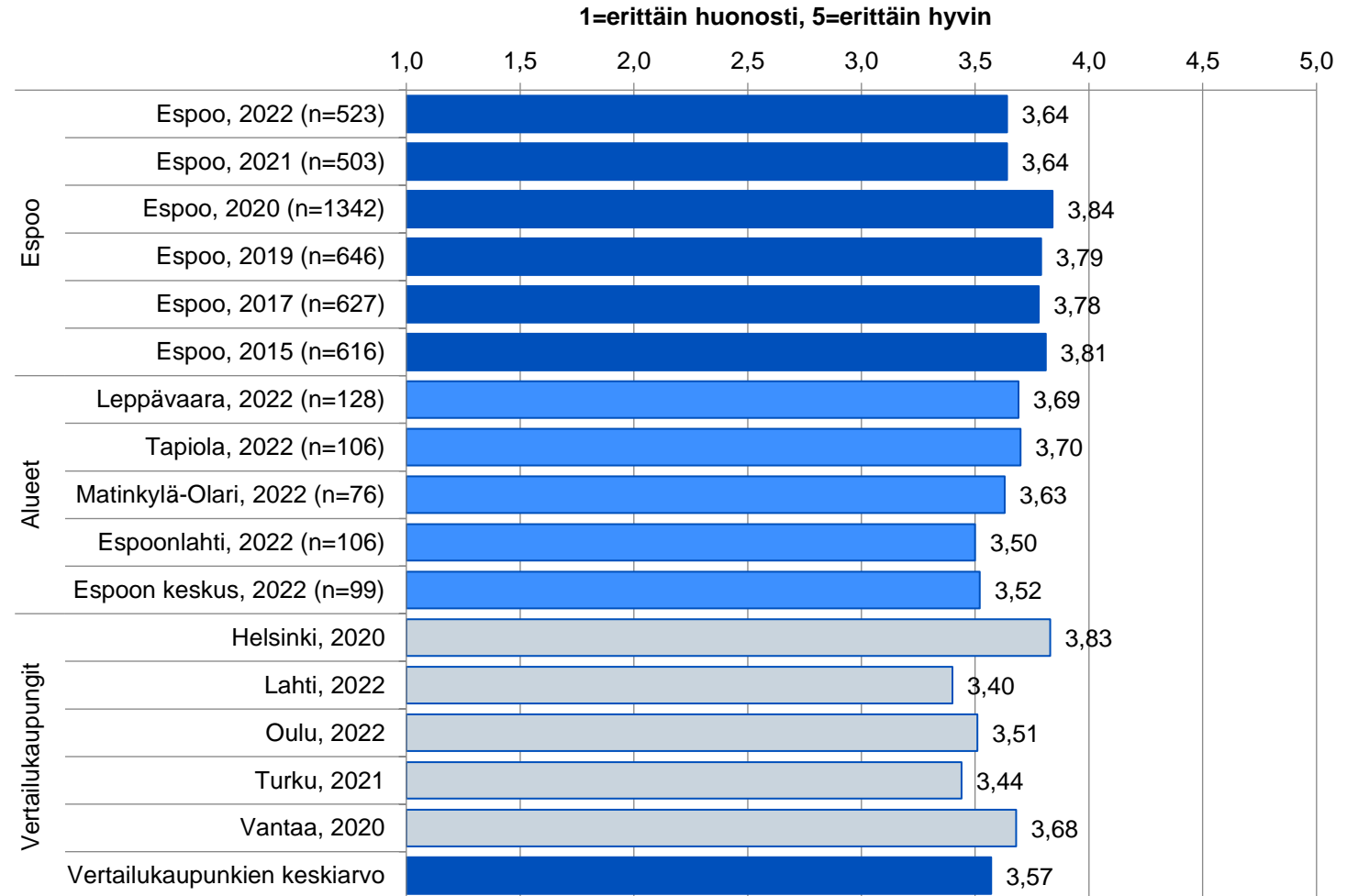
Tyytyväisyys asuinkuntaan on laskenut huomattavasti vuodesta 2020 vuoteen 2022

Laaja asuinkuntaindeksi, 51 palvelua

Laaja asuinkuntaindeksi sisältää 51 asumiseen, terveydenhuoltoon, koulutukseen, harrastusmahdollisuuksiin, infrastruktuuriin ja liikenteeseen liittyvää asiaa, joita mitataan asteikolla 1–5.

Indeksiä laskettaessa poistetaan ”en osaa sanoa” -vastaukset ja käytetään painokertoimia.

Terveyskeskuksen lääkäripalveluiden ja peruskoulun painokerroin on viisi, sairaalapalveluiden, hammaslääkäripalveluiden ja varhaiskasvatuksen kerroin on kolme ja kaikilla muilla palveluilla kerroin on yksi.

Keskeisimmät ilmiöt, jotka vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen

Korona aiheuttaa hoitovelkaa

Koronapandemian vuoksi sosiaali- ja terveyspalveluissa on pitänyt supistaa palveluita toiminnan turvaamisen vuoksi. Pandemian hellittäessä tämä luo painetta sosiaali- ja terveyspalveluihin, koska kiireettömään hoitoon on kertynyt jonoa.

Espoon huoltosuhde on hyvä

Espoon väestöllinen huoltosuhde on vielä Kuusikko-kuntien parhaimmistoa, mutta heikkenee 2030-luvulta alkaen, johon palveluiden kehittämällä tulee vastata jo nyt.

Myös espoolaiset ikääntyvät

Yli 74-vuotiaiden väestönkasvu on vuosina 2021-2023 keskimäärin 7,3 prosenttia vuodessa. Suurten ikäluokkien kasvava vanhuspalvelujen tarve tulee näkymään suunnitelmakaudella vahvistuen edelleen koko 2020 luvun ajan.

Vieraskielisten määrä kasvaa

Vieraskielisten määrä kasvaa Espoossa kaikissa ikäryhmissä ja kaupunkiin tullaan kaikista tulosyistä: perhe, opiskelu, työ ja humanitaariset syyt. Vieraskielisten asukkaiden palvelujen käyttö on lisääntynyt ja palvelutarpeet monimuotoistuneet. Aikuissosiaalityön asiakkaista jo noin puolet ovat vieraskielisiä. Vieraskielisen väestön osuuden kasvu on voimakkainta lasten ja

nuorten ikäryhmässä.

Digitalisaation avulla parempia palveluita

Digitalisaation mahdollistama palveluiden kehitys näkyy jatkossa asiakkaiden sähköisten palveluiden lisääntymisenä sekä ammattilaisten järjestelmien ja tiedolla johtamisen työkalujen kehittämisenä. Esimerkkejä digitalisaation käytännön toteutuksista ovat mm. jo tuotannossa olevien sähköisten asiakaspalvelujen käytön kattavuutta lisääminen ja ohjelmistorobotiikan hyödyntäminen.

Huoli lasten ja nuorten jaksamisesta

Koronapandemian aiheuttaman koulujen ja harrastustoiminnan sulkutoimenpiteiden vuoksi lapset ja nuoret kokevat ahdistuneisuutta aiempaa enemmän. Tämä tulee lisäämään palveluiden tarvetta ja korostamaan tiiviin yhteistyön merkitystä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä sivistystoimen välillä.

Ruotsinkielisten palvelujen toimivuuden parantaminen ja asiakaskeskeisyyden vahvistaminen

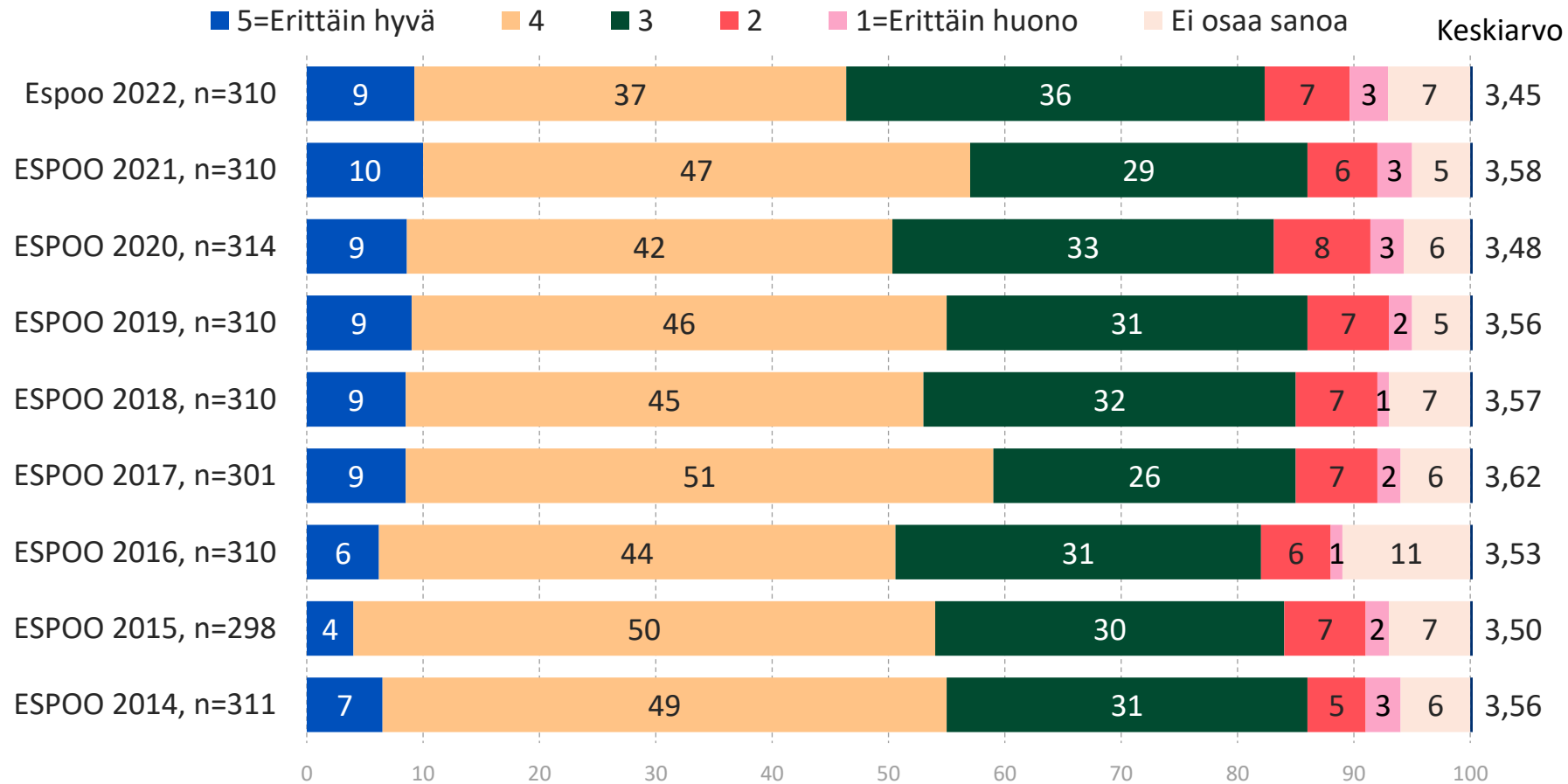
Ruotsinkielisten palvelujen toimivuutta parannetaan mm. kehittämällä asiakaspalauteseurantaa ja sen osana toteuttamalla palveluja suomeksi ja ruotsiksi sekä kehittämällä sosiaali- ja terveysalan ruotsinkielentaitoisen henkilöstön rekrytointiprosessia.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

- Toimintaympäristö muuttuu nopeasti - yritys- ja työllisyyspalvelujen merkitys kasvaa
- Korona lisäsi pitkäaikaistyöttömyyttä ja vaikeutti erityistä tukea tarvitsevien asiointia
- Espooseen siirtyi 18 000 uutta asiakasta työllisyyden kuntakokeilussa
- Lähes kolmasosa Työllisyys Espoon asiakkaista on nuoria ja yli puolet vieraskielisiä
- Korkeasti koulutetuista asiakkaista 61 prosenttia on vieraskielisiä
- Työllisyys Espoon asiakkaiden osallistuminen eri TE-palveluihin (aktivointiaste) nousi 30 prosenttiin
- Korkekoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus käynnisti toimintansa – 91 henkilöä sai töitä, 27 pääsi työkokeiluun
- Lähes 500 uutta kontaktia ja sopimusta kansainvälisten osaajien ja työnantajien välillä
- Noin puolet yrityksistä on löytänyt Business Espoo –yrityspalveluverkoston
- Työllisyys- ja elinkeinopalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2024 aikana
- Yhteistyötä rakennetaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa

Espeen kaupungin yritysilmasto

Miten arvioisitte Espoon kaupungin yritysilmastoa?

Arvio Espoon yritysilmastosta, espoolaiset yritykset

Kasvun ja oppimisen toimialan palvelut

[Takaisin alkuun](#)

Kasvun ja oppimisen toimialaa koskevan lainsäädännön muutoksia

Nostoja toteutuneista muutoksista:

- Opiskeluhuollon psykologi-, ja kuraattoripalvelujen sekä kouluterveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien. Siirtymä vaikuttaa toimintaympäristöön pitkään, kaikki toiminnot eivät vielä täysin selkeitä. Yhteistyö ja sen kehittäminen LUVNin kanssa tärkeää.
- Harrastamisen malli tullut nuorisolakiin 1.1.2023 lukien. Uuden 12 a §:n mukaan nuorten harrastustoiminnan tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia mahdollistamalla perusopetukseen osallistuvalla nuorella mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraisuus, lainsäädäntö voimaan 1.1.2023. Yksityisten palveluntuottajien rekisterissä olevia palveluntuottajia koskeva siirtymäsäännös 31.12.2026 asti.

Tulevia muutoksia:

- 1.8.2023 tulee voimaan muutettu perusopetuslain 26 §. Opetuksen järjestäjän tulee poissaolojen seurannan lisäksi myös ennaltaehkäistä ja puuttua oppilaan poissaoloihin.
- Eduskuntavaalien 2.4.2023 jälkeen uuden hallituksen hallitusohjelmassa määritellään toteutettavia ja keskeisiä lainvalmisteluhankkeita vaalikaudella 2023-2027. Näissä tulee todennäköisesti olemaan myös kasvatusta ja opetusta koskevia hankkeita.
- Opetushallitus on uudistanut opetussuunnitelmien perusteita 13.12.2022 liittyen opiskeluhuollon muutoksiin. Tarkistettu paikallinen (kuntakohtainen) opetussuunnitelma ja uusi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2023. Kuntakohtaisten opetussuunnitelmien tarkistamisesta päättävät kasvun ja oppimisen lautakunta sekä Svenska rum - lautakunta huhti-toukokuun 2023 aikana.

Opiskeluhoitopalveluiden järjestämismvastuu siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023

Mikä pysyi samana opiskeluhoollossa?

- Koulutuksen järjestäjät vastaavat opiskeluhoollon kokonaisuudesta
- Opiskeluhoollon työntekijät työskentelevät edelleen kouluilla ja oppilaitoksissa
- **Opiskeluhoollon työntekijöiden työtehtävät eivät muutu**
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhooltoon sisältyy jatkossakin
 1. Yhteisöllinen opiskeluhoolto
 2. Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Mikä muuttui?

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa opiskeluhoollon järjestämisestä.
- Kuraattorit ja psykologit siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen palvelukseen
- Jatkossa opiskeluhooltoja suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan yhdessä koulutuksen järjestäjän, hyvinvointialueen, huoltajien ja opiskelijoiden kanssa.

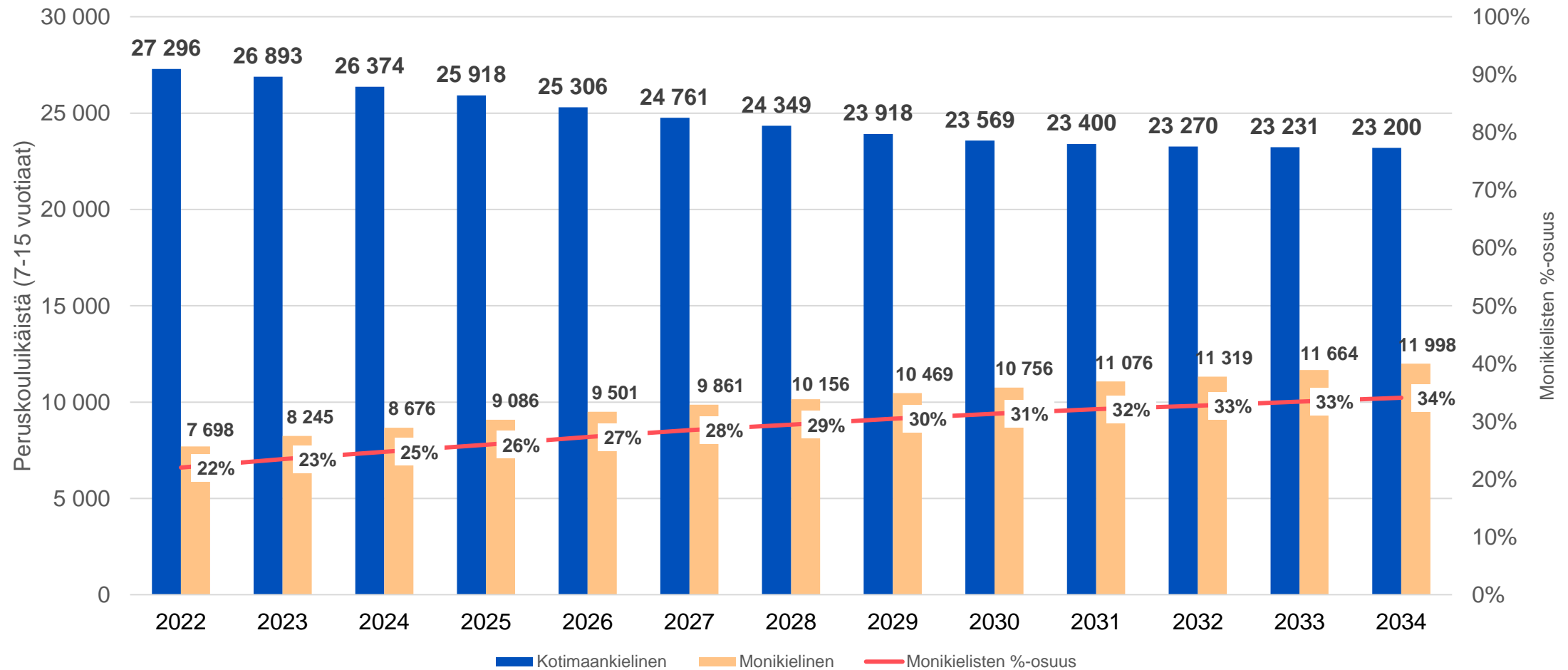
Pedagogisesti koulutettua henkilöstöä tarvitaan lisää ja saatavuutta on parannettava

- 1.1.2030 alkaen päiväkodeissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus
 - Varhaiskasvatuksen opettajan tehtävien osuus kasvaa
 - Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävien määrää lisätään suunnitelmallisesti
- Henkilöstön saatavuutta ja pitovoimaa edistetään saatavuusohjelmalla, johon sisältyy monipuolisesti toimenpiteitä
- Ei-kelpoisten hoitamien ja hoitamatta olleiden tehtävien osuus:

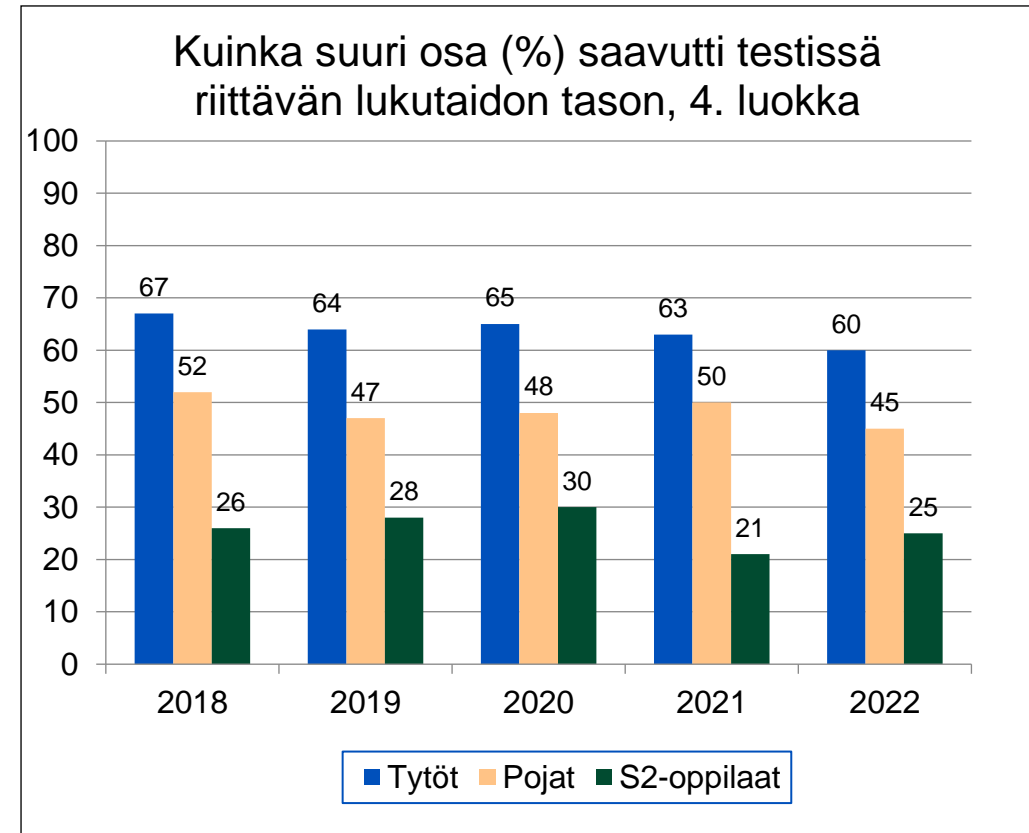
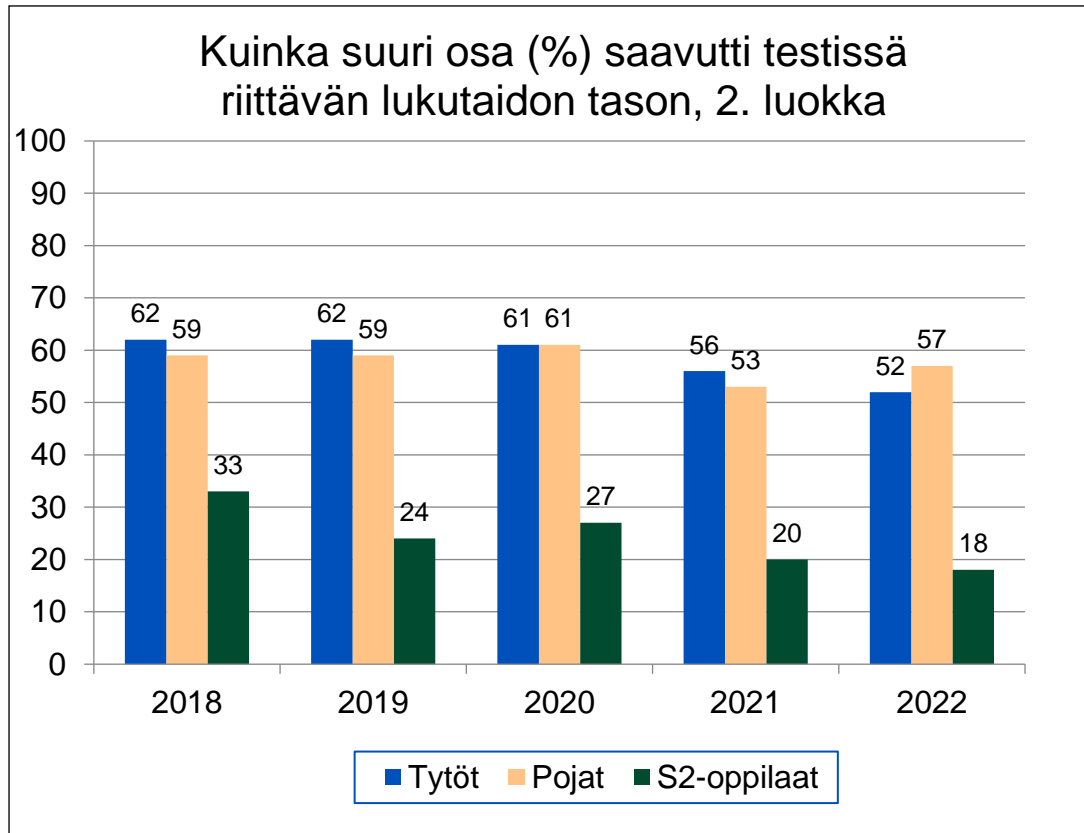
Nimike	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Varhaiskasvatuksen opettaja	18,4 %	34,2 %	35,4 %	41,3 %	54,1 %	49,7 %
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	16,1 %	18,3 %	14,0 %	20,8 %	31,6 %	25,3 %
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	12,8 %	18,5 %	18,7 %	24,0 %	41,1 %	37,4 %

Monikielisten* perusopetusikäisten lasten määrä ja osuus ikäluokasta kasvaa vuosina 2022-2034.

*Äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi tai saame

2. ja 4. luokan oppilaiden lukutaito on heikentynyt

- Suomenkielisissä alakouluissa testataan 2. ja 4. luokan oppilaiden lukutaitoa vuosittain normitetun Allu-lukutestin avulla

Elinvoima: elinkeino ja työllisyys, kulttuuri, liikunta ja urheilu

[Takaisin alkuun](#)

Esooseen 18 000 uutta asiakasta työllisyyden kunta- kokeilussa – kaupungin rooli elinvoiman rakentajana kasvaa

Työllisyyden kuntakokeilu 1.3.2021 – 30.6.2023

Valmistautuminen TE-palvelujen pysyvään siirtoon kunnille (2024)

25 kokeilualuetta, 118 kuntaa

Tavoitteet:

- nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista
- tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen
- parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille.

1.3.2021 valtiolta siirtyi vastuu alle 30-vuotiaiden, maahanmuuttajien ja vieraskielisten, peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavien työttömien työnhakijoiden työllisyydenhoidon järjestämisestä.

TE-toimistolta siirtyi **18 000 uutta asiakasta** ja **96 henkilötyövuotta** Esooseen. Vuoden aikana kirjattiin noin **190 000 yhteydenottoa** asiakkaiden kanssa. **4 500 asiakasta** työllistyi.

Espoo sai kolmanneksi parhaan tuloksen kokeilukuntien välisessä asiakastyytyväisyysvertailussa

Palveluja tarjottiin ja uutta työkulutturia luotiin haastavassa koronatilanteessa. Suurten kokeilukuntien vertailussa Espoo oli paras.

TE-uudistus 2024 tuo yhden merkittävän lisätehtävän Espoon kaupungille

Vuonna 2024 TE-palvelut siirtyvät pysyvästi kaupungille. Muutos koskee kaikkia toimialoja. Työllisyyden edistämiseen osallistuvat työllisyys- ja yrityspalvelujen lisäksi erityisesti koulutus-, sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Muutosta rakennetaan vuonna 2022 käynnistyvällä poikkihallinnollisella TE24 –ohjelmalla. Palveluissa valmistaudutaan myös elinkeinopalvelujen siirtoon TE-toimistolta kaupungille.

Aktivointiaste nousi 30 prosenttiin, työn ja tekijöiden kohtaamista edistettiin kehittämällä palveluja

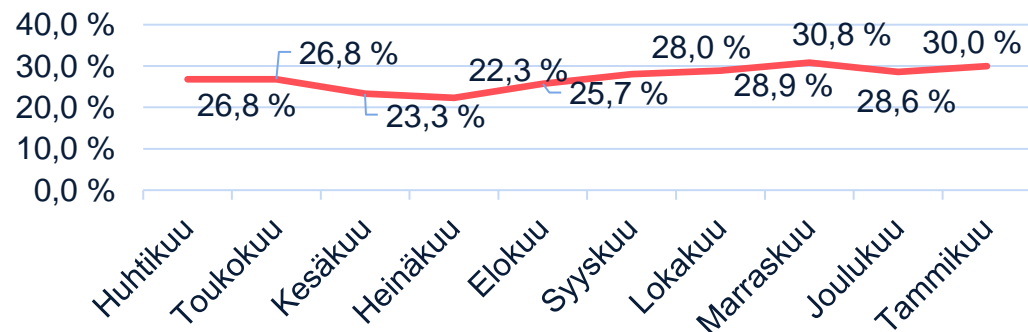
Korona lisäsi pitkäaikaistyöttömyyttä ja vaikeutti erityistä tukea työllistymiseen tarvitsevien asiointia

2-5 vuotta työttömänä olleiden määrä kaksinkertaistui koronan aikana (2 668 henkilöä helmikuussa 2022). Verkkopalvelut ja ajoittaiset sulut vaikeuttivat erityistä tukea työllistämiseen tarvitsevien asiointia. Yleinen työllisyysaste on noussut koronaa edeltävän ajan 7,5 prosentista 8,9 prosenttiin (helmikuu 2022).

Työllisyyden kuntakokeilussa työttömien aktivointiaste nousi 30 prosenttiin

Aktivointiasteella tarkoitetaan aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien osuutta työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevista.

Työllisyys Espoon aktivointiaste huhtikuu 2021 – tammikuu 2022

Lähteet: Espoon työllisyyspalvelujen tilastot 2021

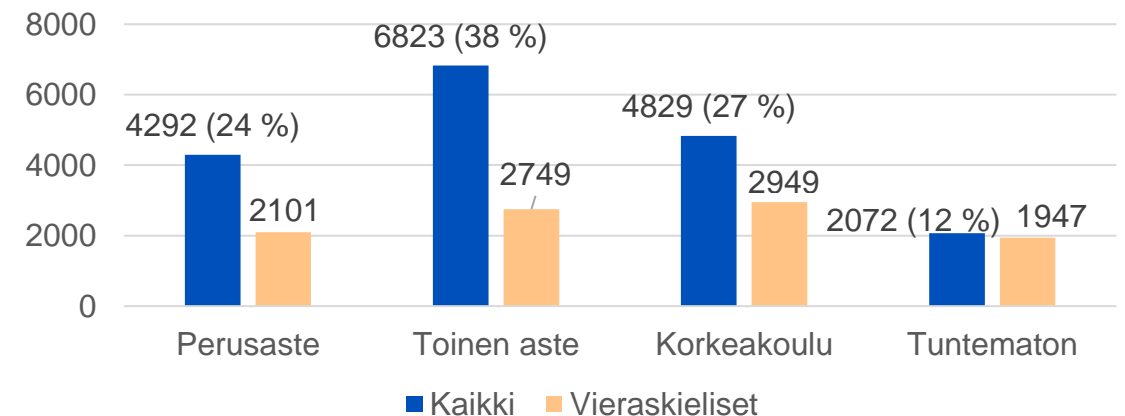
Noin puolet yrityksistä löysi Business Espoo –palvelut

45 prosenttia yrityksistä ja 50 prosenttia yksityisyrityksistä tuntevat tai ovat käyttäneet vuonna 2019 perustetun yrityspalveluverkoston palveluja. Asiakaskohtaamisia oli vuoden aikana yli 14 200.

Korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus käynnistyi

91 asiakasta pääsi töihin ja 27 työkokeiluun uuden osaamiskeskuksen kautta. Talent hub Espoo –toiminnoissa luotiin lähes 500 uutta kontaktia tai sopimusta työnantajien ja kansainvälisten osaajien välille. Työllisyys Espoon korkeasti koulutetuista työttömistä poikkeuksellisen iso osa on maahanmuuttajia, 61 prosenttia. Yhteensä korkeakoulutettuja työttömiä on 27 prosenttia. Kaikista työttömistä 54 prosenttia on maahanmuuttajia ja 29 prosenttia on nuoria. Myös heille ja pitkään työttömänä olleille tarjotaan räätälöityjä palveluja.

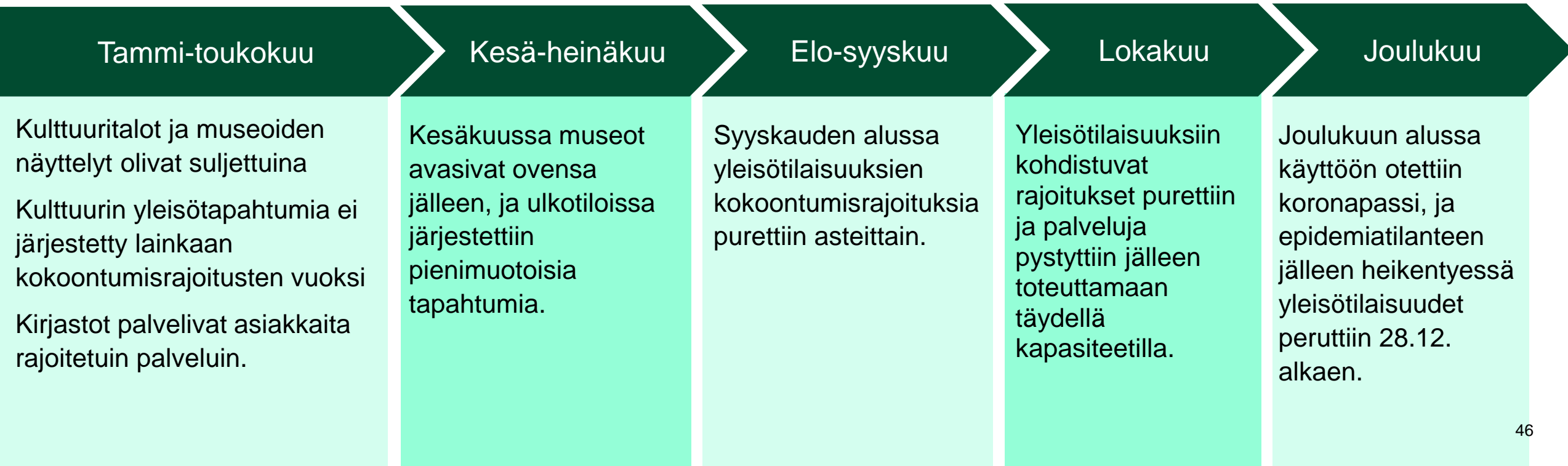
Työllisyys Espoon asiakkaiden koulutustaso (lokakuu 2021)

Koronan vaikutukset kulttuuripalveluihin vuonna 2021

Koronapandemian aiheuttamat toimenpiteet kulttuurikentälle ovat olleet erittäin merkittäviä ja vakavia. Kulttuurilaitokset, museot, kirjastot ym. ovat olleet ajoittain täysin suljettuina ja pitkiä aikoja rajoitetusti avoinna.

Yksityisen ja kolmannen sektorin kulttuuritoimijat noudattivat kulttuurin tulosityksikön oman toiminnan linjauksia ja pitivät tilat suljettuina sekä rajoittivat yleisötilaisuuksiensa järjestämistä.

Monipuoliset olosuhteet kannustavat espoolaisia liikkumaan

- Yksi kaupungin ylläpitämä jäähalli ja 11 yksityistä jäähallia, 12 tekojäätä, n. 200 km hiihtolatua, 7 urheilupuistoa ja useita pallokenttiä.
- Kaksi uutta tekojäättä: Otaniemen tekojää sekä Perkkaan tekojääkenttä.
- Yksi uusi tekonurmikenttä: Perkkaan tekonurmikenttä.
- Uusia ulkokuntoilualueita Matinkylän uimarannan ulkokuntosali, Jupperin ulkokuntosali, Otsolahden ulkokuntosali sekä Perkkaan ulkokuntosali. Lisäksi valmistui Espoonlahden ulkokuntosalin laajennus.
- Uimahalli allaspinta-alaa 14,9 m² tuhatta asukasta kohden. Helsingissä vastaava luku on 11,7, Oulussa 15,1, Turussa 14,6, Vantaalla 12,0 ja Tampereella 12,3. (Lähde: Liikuntapaikat: Lipas.fi Jyväskylän yliopisto, 10.2.2023).
- 10 venesatamaa, joissa on yhteensä 4200 venepaikkaa. Talvisäilytys.
- Saaristoveneliikenne tarjoaa mahdollisuuden virkistytymiseen merellisessä Espoossa, käyttäjiä yhteensä 40 116 (v. 2021: 32 193).
- Uutena kesällä 2022 saaristoreitti pyöräilijöille kesä-heinäkuussa, yhteensä 1500 käyttäjää.
- Kolme ensilumenlatua: Oittaa, Leppävaara ja Puolarmaari.
- Kevyen liikenteen väyliä 4,7 metriä asukasta kohden (Lähde: TEA-viisari 2022).

Koronapandemian jälkihoito

- Alakoulujen ja esiopetuksen uimaopetuksen käyntimäärät palautuivat vuonna 2022 koronavuosia edeltävälle tasolle.
- Uimaseurojen tekniikkaryhmien käyntimäärät 5. ja 6. -luokkaisille kasvoivat, mikä kertoo koronavuosien uimaopetusvajeesta.
- Uimaan oppimisprosentti (sadan metrin uimataito) oli neljäsluokkalaisilla Espoossa noin 66% (2019: 74%).
- Senioreiden +68 sporttirannekkeita ladattiin viime vuonna 5 053 kpl (-53% vuodesta 2019). Seniorit +68 ohjatun liikunnan käyntimäärät olivat 13 492 (-62% vuodesta 2019) ja uinti- ja kuntosalikäyntimäärät 155 153 (-18% vuodesta 2019).
- Alle 20 v. harrastajamäärät seuroissa alla olevan taulukon mukaisesti:

	2020	2021	2022	2023
Alle 20-vuotiaiden harrastajien määrä	43 400	38 200	41 400	47 778

Tiedot on kerätty liikuntatoiminta-avustushakemuksista. Määrät perustuvat edellisen vuoden toimintaan.

Kaupungin henkilöstö

[Takaisin alkuun](#)

Yhteenveto Espoon tärkeimmistä henkilöstöä koskevista tiedoista vuodelta 2022

Koronapandemia hallitsi edelleen alkuvuoden toimintaa, mutta hellitti vähitellen kesästä alkaen, ja kaupungin siihen liittyvät erityisjärjestelyt purettiin. Monet pandemian aikana käyttöön otetut uudet työtavat, kuten sähköisten työkalujen lisääntynyt käyttö sekä monissa tehtävissä mahdollinen lähi- ja etätyön yhteensovittaminen ovat kuitenkin tulleet jäädäkseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyi hieman yli 5 000 kaupungin nykyistä työntekijää. Kaupunginhallitus päätti lokakuun lopussa henkilöstön siirrosta liikkeenluovutuksella Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Espoon kaupungin palvelukseen jäi vuoden 2023 alusta alkaen noin 10 500 työntekijää.

Työvoiman saatavuushaasteet jatkuivat ja henkilöstön lähtövaihtuvuus kasvoi. Lokakuussa 2022 kaupungissa käynnistettiin Työvoiman saatavuus -ohjelmatyö ajalle 2022–2025. Ohjelman mukaisilla toimenpiteillä pyritään parantamaan työvoiman saatavuutta kaupungin tarjoamiin tehtäviin niin lyhyellä kuin pitkällä, vuoteen 2030 ulottuvalla aikajänteellä.

Henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle jäämisikä nousi yli 64 vuoteen. Työkyvyn heikkenemisen vuoksi eläkkeelle jääneiden osuus kaikista eläkkeelle jääneistä oli alle yhdeksän prosenttia. Henkilöstön terveysperusteiset poissaolot lisääntyvät jonkin verran vuodesta 2021, mutta pidemmän ajan trendi on ollut kuitenkin laskeva. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi aiheutuneiden sairauspoissaolopäivien määrä jatkoi pienenemistään merkittävästi, ja samoin mielenterveyden häiriöiden vuoksi jäätiin sairauslomalle edellisvuotta harvemmin.

Työterveyslaitoksen seurantatutkimus, Kunta10-kysely, toteutettiin syksyllä 2022. Espoon kaupunkia työnantajana suositteli 73,5 % vastaajista. Tulosten mukaan lähiesihenkilön toiminta ja valmentava johtaminen ovat hyvällä tasolla ja vahvistuneet v. 2020 tutkimukseen verrattuna. Henkilöstö panostaa työhönsä ja kokee työnsä mielekkäänä. Työpaikkojen ilmapiirissä on positiivinen nouseva trendi edellisiin tutkimuksiin verrattaessa. Työpaikkakiusaamisen kokemukset ovat vähentyneet. Työstressiä koetaan edellistä tutkimusta enemmän ja palautuminen työpäivän rasituksista on heikentynyt.

TIESITKÖ TÄMÄN?

TEKSTI Paula Ristimäki
GRAFIikka Katja Nirkkonen
KUVITUS Espoon kaupunki

TÄTÄ ME OLEMME NYT

Hyvinvointialue aloitti työnsä ja osa Espoon työntekijöistä siirtyi sen palvelukseen. Millainen porukka uusi työyhteisömme on nyt?

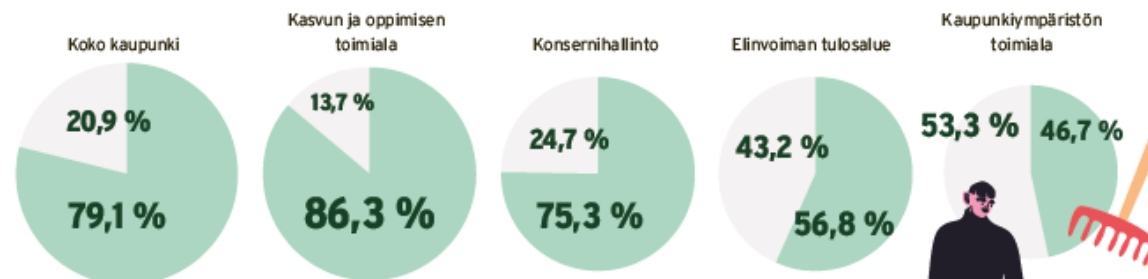
VUODENVAIHTTEEN jälkeen meitä on Espoossa töissä 10 700 henkilöä. Ylivertaisesti suurin osa tekee töitä kasvun ja oppimisen toimialalla joko varhaiskasvatuksen lastenhoitajan, varhaiskasvatuksen opettajan, peruskoulun luokanopettajan tai peruskoulun lehtorin nimikkeellä. Naisennemmistö on selkeä: neljä viidestä kaupungin työntekijästä on naisia.

Henkilöstösuunnittelupäällikkö **Jere Kunnas** listasi muutamia faktoja siitä, millainen joukko me nyt olemme. Luvut tammikuulta 2023.

Naisennemmistö

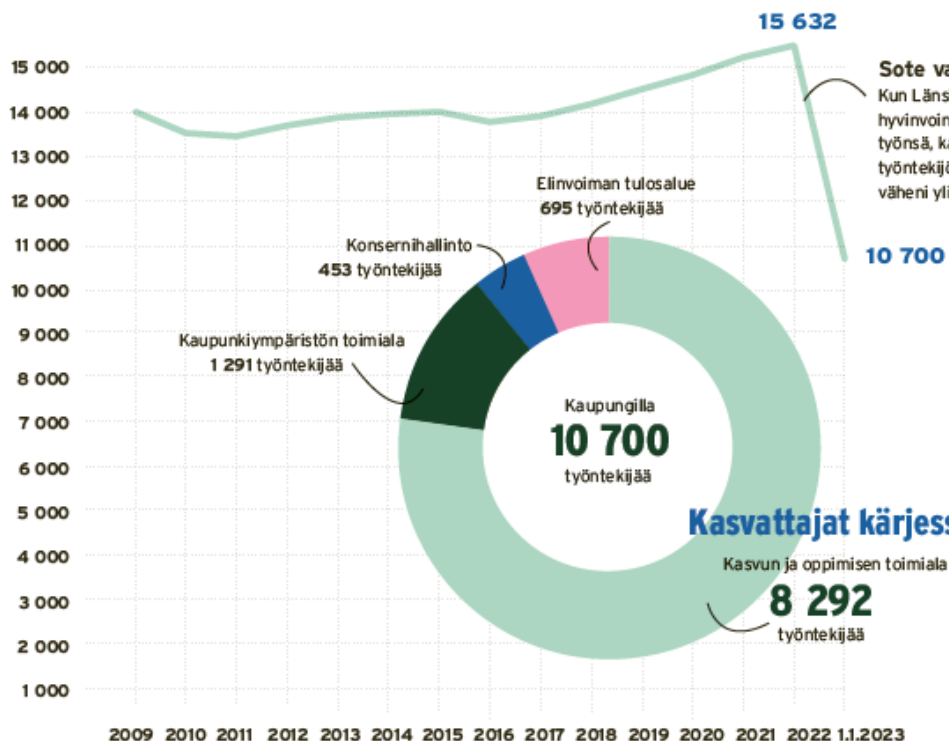
Kaupungin työntekijöistä neljä viidestä on naisia.

Naiset = ● Miehet = ●

Keski-ikä neljissäkymmenissä

- Kaikkien kaupungin työntekijöiden keski-ikä 45 vuotta
- Vakinaisten työntekijöiden keski-ikä 46 vuotta
- Määräraikaisten työntekijöiden keski-ikä 40 vuotta

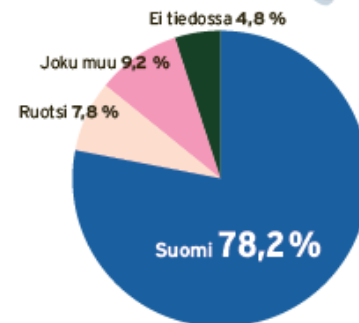

Sote vaikutti
Kun Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue aloitti työnsä, kaupungin työntekijöiden määrä väheni yli 5 000:lla.

Opettajat listaykkösiä

Espoon kaupungin tehtävänimikkeet 10 kärjessä.

1. Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	1 599
2. Varhaiskasvatuksen opettaja	1 304
3. Peruskoulun luokanopettaja	1 097
4. Peruskoulun lehtori	748
5. Päätoiminen tuntiohjaaja	678
6. Koulunkäyntiavustaja	395
7. Lukion lehtori	291
8. Erityisluokanopettaja	286
9. Erityisopettaja, peruskoulussa	211
10. Erityiskoulunkäyntiavustaja	141

Useita äidinkieliä

Espoon kaupungin työntekijöiden äidinkieli

Kaupungin henkilöstöstä 45 % kuuluu Kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) piiriin ja saman verran, 45 % Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin.

Espeen kansainvälinen toiminta

[Takaisin alkuun](#)

Kansainvälinen Espoo 2021 lukuina

Kansainvälisiä
rekisteröityjä
majoitusvuorokausia

95 300

+38 % vuodesta 2020
-51 % vuodesta 2019

Kansalaisuuden sai yht.

1001
henkilöä

(-14 % vuodesta 2020)

Oman äidinkielen
opetusta
järjestettiin

42

eri kielellä

Ulkomaalaisen
yrityksen Espooseen
perustamia
osakeyhtiöitä (FDI) 5 kpl

Startupien
keräämä
rahoitus

440,1
milj. €

Lukioissa mahdollista opiskella

9 eri
kieltä

Espoolaisyritysten
esittelyjä kansain-
välisille investoreille

232 kpl

joista syntynyt
10 kpl
yhteistyötä

Kansainvälisiä
kongresseja

20 kpl

(18 virtuaali- ja
2 hybridikongressia),
joihin osallistui

4533 delegaattia

TalentEspoo-toiminta

Tapahtumiin ja
palveluihin osallistui

1427
kv-osaajaa

111 työnantajaa

Kv-osaajien ja työn-
antajien välillä syntyi

481

sopimusta.

Korkeakouluissa oli
kansainvälisiä
tutkinto-opiskelijoita

3 914

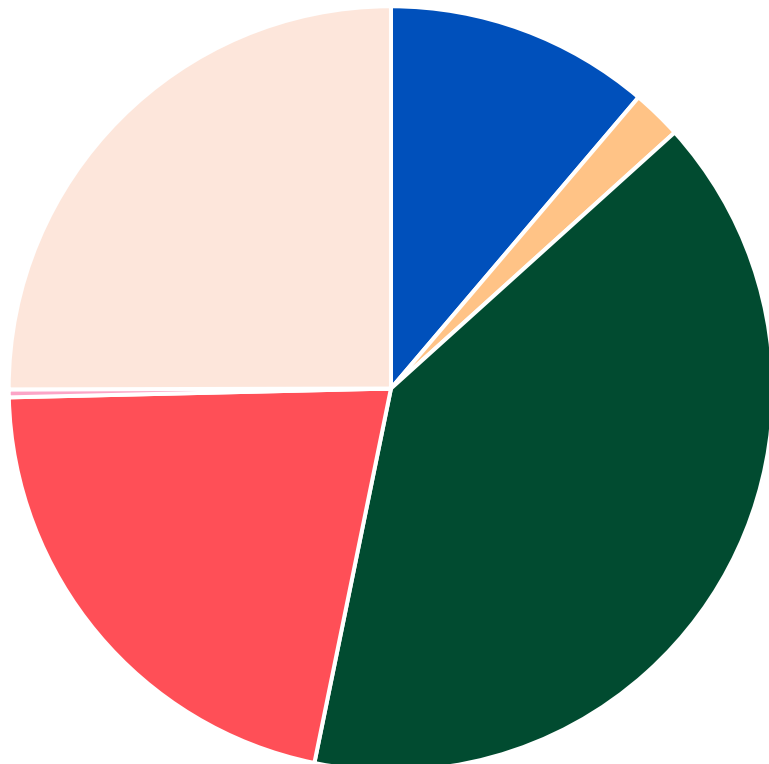
ja vaihto-opiskelijoita

793

2021 käynnissä olleet EU-rahoitteiset kehityshankkeet

Espoon kaupungin EU-rahoitteiset hankkeet: kokonaisarvo hankkeiden kokonaiskeston ajalta ja jakauma instrumenteittain

YHTEENSÄ 4,3 M€

- 6Aika, EAKR (0,5 M€)
- 6Aika, ESR (0,09 M€)
- Horisontti 2020 (1,7 M€)
- ERASMUS+ (0,9 M€)
- URBACT (0,01 M€)
- LIFE (1,1 M€)

Kansainvälinen toiminta on keino Espoo-tarinan tavoitteiden saavuttamiseen

Kaikkia Espoo-tarinan tavoitteita voi edistää kansainvälisellä toiminnalla. Esimerkkejä:

Valtuustotavoite 1: Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki

- Lasten ja nuorten aktiivista maailmankansalaisuutta mahdollistavaan Globaalikansalaisen polku -projektiin 2021–2022 on osallistunut n. 60 koulua. 50 kaupunkia osallistui Espoon järjestämiin tapahtumiin UNESCO:n oppivien kaupunkien verkostossa

Valtuustotavoite 2: Espoo toteuttaa palveluja koko espoolaisen yhteisön voimin

- Kumppaneiden kanssa järjestetty AI Finland & AI Day 2021 -tekoälytapahtuma keräsi yleisöä 52 maasta.

Valtuustotavoite 3: Espoo on taloudellisesti kestävä ja verotukseltaan kilpailukykyinen

- Kansainvälisten yritysten sijoittuminen Espooseen luo työpaikkoja ja yhteisöverotuloja. Bayer Nordic on ollut jo useamman vuoden ajan Suomen suurin ulkomaalaisomisteinen yhteisöveromaksaja. Myös Yara, Norilsk Nickel, Linde, Microsoft ja SAP kuuluvat Espoon 20 suurimman yhteisöveromaksajan joukkoon.

Valtuustotavoite 4: Espoo on kansainvälisesti vetovoimainen yrittäjyys- ja innovaatiokaupunki

- SLUSHin yhteydessä 2021 järjestetty Knights of Nordics -tapahtuma keräsi 140 sijoittajaa 22 maasta.

Valtuustotavoite 5: Espoo on viihtyisä, turvallinen ja luonnonläheinen kotikaupunki

- Espoon kaupungin kansainvälinen tunnettuus osallistavasta Agenda 2030 työstä kasvaa. 2021 Espoo kirjoitti Stanfordin ja Chicagon yliopistojen tutkijoiden kanssa tieteellisen artikkelin *Seven Steps to Strategic SDGs Sensemaking for Cities*.

Valtuustotavoite 6: Hiilineutraali Espoo 2030

- Espoon valittiin 2021 CDP:n A-listalle yhdeksi maailman johtavista 95 ilmastokaupungista ja haki EU:n horisonttiohjelman missioon 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia.

Valtuustotavoite 7: Espoo on Suomen paras kotouttaja

- Hello Espoo on Espooseen tervetulleeksi toivottava, kaupungin koordinoima yhteisö, jonka tapahtumat ja FB-ryhmä tavoittivat vuonna 2021 2676 vieraskielistä espoolaista.

